

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thronus Dei Maria Deipara

Spinelli, Pietro Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1696

Virginis purissimæ Deiparæ perpetua impeccabilitas, quam Dei beneficio est consecuta, ex qua hujus divini throni perpetua in Deo Firmitas apparet, cap. 7

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46853)

Symbola, & figura ex sacris literis deprompta quibus Deipara conceptio immaculata varijs modis praesignificatur. num. 12.

Deipara singulariter confirmata in gratia in sui conceptione num. 22.

Fomes in Deip. à sui conceptione extinctus n. 24. An Deipara in suam originalem habuerit. n. 26

1
Virginitas firmitas, qua secunda est huius divini throni conditio ostenditur.

S. Thomas. Dionysius. Arcopag.

S. Thomas

Non verò spectat ad firmitatem huius divinae sedis (hoc enim erat secundum quod in sedibus materialibus S. Tho. ex Dionysio Arcopagita repertum dicebat) hanc quidem perfectissime in Virgine invenitur: etenim hanc firmitatem, ex D. Tho. in materialibus sedibus spectatur, ut firmiter quis in eis sedeat: at in thronis angelicis è converso ait rem se habere: ipsi enim firmantur per Deum, & in eis Deus inhabitat. Quod ita in nomine thronorum significatur, ut idem S. Tho. 1. p. q. 109. art. 2 ad 3. neget demones posse casum vocari aliquando thronos; quãvis ex singulis ordinibus, etiam thronorum ceciderint; quoniam Dei inhabitatio, quã thronorum nomen importat, opponitur peccato, quod capite sequenti plenius explicabitur.

Huiusmodi porro firmitas prae ceteris omnibus puris creaturis, absolutissime in Deiparam convenit, cum in Deo praestantissimo quodammodo fuerit firmata, ut de ea merito Psa. 45. dicatur: Sanctificavit tabernaculum suum altissimus, Deus in medio eius non commovebitur: quod infra diligentius expendemus. adeoque hanc sedis proprietatem in ea potissimum elucet, ut propterea Psa. 42. ubi ex versione septuaginta de Deo legitur: De preparato habitaculo suo respexit super omnes, qui habitant terram (quod habitaculum inter alia de Virgine exponit Hugo Cardinalis) S. Hieronymus, & alii vertant, ut ca. 3. dixi: De firmissimo solio prospexit: quasi hoc solium, quod est Virgo sanctissima, firmissimum sit, nullis mutationibus, vel casibus obnoxium: ideo etiam Virgo figuratur per montem in vertice montium Ier. 2. & per montem, in quo Psa. 67. Bene placitum est Deo habitare in eo, ut dixi c. 4. & 5. tum propter celsitudinem, tum etiam propter suam stabilitatem, ac firmitatem. figuratur pariter per Turrim Libani Cant. 7. de qua Bernardus ser. 4. super Salve Regina: Tu, inquit Damina Nasus es speciosus ad quam dicit sponsus Nasus tuus sicut turris Libani: Nasus duo habet

Psa. 45.

Psa. 42.

Hugo Cardinalis. S. Hieron. Cap. 3.

Ier. 2. Psa. 67. Ca. 4 & 5

Cant. 7.

Nasus tuus sicut turris Libani: Nasus duo habet

foramina per qua spiritum à capite emittit. ita tu Domina virginitate, & humilitate tua de caelo eduxisti filium Dei. Spiritus oris nostri, acente Propheta, Christus Dominus, quippe qui ut spiritus oris nostri charitate calefacit, cupiditate nostram refrigerat, ad bonam nos voluntatem movet, fide iustificat. Tu ergo Nasus Ecclesia similis es turri, Cella videlicet dignitate, firma gravitate, turris es Libani. Libanus mons, qui dicitur dealbatio Altam prae omnibus significat, innocentiã tuam hæc ille. Et S. Bonaventura in speculo B. Virg. ca. 7. Demus, inquit, illa in cuius solio Dominus sedet, est virgo, in cuius mentis solio Dominus requiescit. O verè beatissimam! O verè stabilissimam solium, sicut dicitur in lib. Reg. Firmissimum solium tuum in aeternum. hæc Bonaventura. S. Bernardus tom. 3. serm. 17. artic. 1. cap. 2. Virginitas, inquit, altitudo firmissima est, & inconcussa ut moveri non possit stabilitas montis quam aeternam durat firmitas lapideæ. Nec Regnum matris quam diu durat imperium proles, de cuius imperio David. 7. serm. 1. potestas eius aeterna, & regnum eius, quod non corrumpetur, hoc enim significatur Ier. 6. Vidi Dominum sedentem super solium, quia immobiliter requiescit super Virgine gloriosa. ita S. Bernardus. De hac singulari firmitate in præsentia agendum erit.

2. Atque in primis supponendum est id, quod divini throni firmitatem labefactare, vel aliqua ratione concutere potest, esse peccatum, quod à Deo creaturæ rationis participæ avertit ac separat: propterea enim, ut dixi, negat S. Thomas demones appellari Thronos, quod eorum peccatum cum hac in Deo firmitate stare non possit, verissimum enim est illud Ier. 17. 5. Iniquitates vestrae diviserunt in cervos, & Deum vestrum, & peccata vestra absconderunt faciem eius à vobis. & Ier. 5. Peccata vestra prohibuerunt bonum à vobis. & Ezech. 4. ad prophetam: Es tu summa tibi sartagine ferrea, & pones eam in murum ferreum inter te, & civitatem: qua sartagine dividente ex Hieronymo, & Theodoro implacabilis ira Dei avertit à populo propter eorum scelera significabatur. Duplex autem ex Theologis est peccatum, originale, & actuale, quod rursus in mortale distribuitur, & veniale & licet propter peccatum veniale non amittatur divina gratia, nec contrahatur divino inimicitia, nec sit contra legem Dei, habet tamen quandam deformitatem, & deordinationem saltem circa ea, quæ sunt ad finem, & est præter legem, impedit fervorem charitatis

B. Virg. Nasus in turrim Libani aff. milatur. Thoren. 4. Virg. orig. nsc. li. p. inq. 4. Reg. 6. Dan. 7. Ier. 6. Ierem. 5. Ezech. 4. Hieron. Theo. dicit. Cos. Tri. fess. lita. noz. fir. Veg. Cor. Ras. S. 2. Pro.

ritatis; estque verè, ac propriè p. peccatum: ita vt ex S. Thoma 1. p. q. 89. art. 1. inducat, vt loquuntur Theologi, maculam secundùm quid & reatum pœnæ temporalis, estque dispositio ad mortale: quæ commemorare placuit propter eam, quæ dicturi sumus. Sed Virgo sanctissima ab omni labe peccati tum originalis, tum actualis, siue mortalis, siue venialis, diuino priuilegio perpetuo fuit immunis: ergo nulla unquã ratione à Deo fuit diuisa, sed semper in eo firmata.

DEIPARA NULLVM ADMISIT peccatum actuale.

3 Virginem autem purissimam nullo unquam peccato inquinatam fuisse, breuiter ostendamus: & priùs quidem de actuali, tũ de originali: neque enim animus est ex professo hãc instituire disputatione, sed ea tantùm, quæ ad propositũ à nobis tractationem facere videbuntur, attingere, vt liquidò appareat, Virgini hanc sedis firmitatem non detulisse, imò in hoc non solum homines, verùm etiam Angelos superasse.

Quod igitur spectat ad peccatum actuale, tum mortale tum veniale, apud Catholicos factis constat, Virginem sanctissimam ex speciali Dei priuilegio nullã aliquãdo culpam, ne leuissimam quidẽ, commississe, quicquid dicant hæretici, quibus illud Ambrosij epist. 5. adit. Romanæ rectè congruit: *Clandat, inquit, ora sua perfidia, obmutescat, ne matrem Domini aliquo audeat temerare conuicio.* Contra quos egregiè scripsit Canisius noster in eo opere, quod de B. Virgine Maria edidit lib. 1. c. 10. & alij complures, licet enim, vt h. b. et facium Concilium Tridentinum sessi. 6. cap. 11. in hac mortali vita quantumuis Sancti, & iusti in leuia saltem, & quotidiana, quæ etiam venialia dicuntur, peccata quandoque cadant, Virgine tamen ex speciali Dei priuilegio omnia venialia vitasse, est de fide quod testatur sacrum Concilium Trident. sessi. 6. cap. 23. cùm dicit *Ecclesiam de Virgine id tenere & Vega lib. 14. in Tripentin. capite 8. affirmasse definitum in Concil. Claremontano sub Vibano 11. & S. Thomas 3. parte quæst. 27. artic. 4. id probat.* Primò, quia si aliquando peccasset, non fuisset idonea Mater Dei. Secundò, quia, si cut honor parentis redundat in prolem Proverb. 17. ita ignominia matris redundaret in filium. Tertio propter singularem affinitatem, quam habuit ad Christum, qui ab ea car-

nem accepit: *quæ enim conuentio Christi ad Be- lia? 2. Cor. 6. Quarto, quia singulari modo Dei filius, qui est Dei sapientia in ipsa habitauit non solum in animæ, sed etiam in vtero; & tamen Sap. 7. dicitur: In maluelam animam non intrabit sapientia, nec habitabit in corpore subdito peccatis: & ideo concludit S. Tho. Virginem nullum peccatum actuale, nec mortale, nec veniale commisisse, vt sic in ea impleatur, quod dicitur Cant. 4. *Tota pulchra es amica mea, macula non est in te:* hæc ex S. Thoma.*

Augustinus in lib. de natura, & gratia ca. 40. De sancta, inquit, *Virgine Maria propter honore Domini nullam prorsus eum de peccatis agitur, habere volo questionem, inde enim scimus, quod ei plus gratia collatum fuerit, ad vincendum omni ex parte peccatum, quod cõpere ac parere meruis eum, quem constat nullum habuisse peccatum.* ita Augusti. cuius locum ita legendum animaduertit Iansenius capit. 50. Concordiæ ex quodam antiquo codice catenæ aureæ.

Bernardus Epistol. 174. multa in hanc sententiam dicit, & inter alia: *Decuit, inquit, Reginam Virginum singularis priuilegio sanctitatis absque omni peccato ducere vitam, quæ dum peccati, mortisq. pareret peremptorem, munus vita, & in ista omnibus obtineret.* sermone 2. de Aff. Absis, inquit, *vt propriè quicquam inquinamenti domus hac aliquando habuisse dicatur, vt in ea proinde scopa Lazari quareretur.*

S. Bonauentura in 3. distin. par. 1. quæst. 1. *Congruebat, inquit, Aduocatum generis humani, vt nullum haberet peccatum: congruebat, vt Virgo ita vinceret Diabolum, vt nec ei succumberet ad modicum, congruum etiam fuit, vt sic esset immaculata mente, sicut intemerata carne.* Et hæc satis sint ad hoc confirmandum: siquidem Patres, & Scholastici cum D. Thoma in 3. par. quæst. 27. & in 3. sentent. abundè in laudem Virginis hanc veritatem confirmant, vbi etiam aliquorum Patrum dicta, qui interdum aliquid in contrarium dicere videntur, explicant, & in nostrum sensum interpretantur.

DEIPARA NON CONTRAXIT peccatum originale.

4 Quod verò spectat ad originale peccatum, nos supponimus ex communi omnium fere Theologorum nostri æui consensu, Virginem sanctissimam ob originali labe fuisse præseruatam; & hoc ita apud eos receptũ, vt nequaquam ex instituto, & accuratè hæc

2. Cor. 6

Sap. 7

S. Thomas

Cant. 4

Ratio S.

Augustini

Iansenius

Ratio Ber-

nardus

Ratio Be-

nauentur.

S. Thomas

B. Virgo

originale

peccatum

non con-

traxit.

Virgo nec originali, nec actuali peccato inquinata

Virgo ne veniale quidem commisit.

Ambros.

Canisius. probatur ex Conciliorum auctoritate.

Concil. Trident. sessi. 6.

idem ra nonibus fundatur.

Vega.

Conc. Cl. Rationes S. Thoma. Proue. 17.

quæstionem mihi tractandam, sed potius Lectorem ad Theologos remittendum præterea: aliqua tamen, quæ nostræ disputationi visa sunt opportuna, afferre operæ pretium existimaui. Itaque dicemus, B. Virginem, quia Mater Dei futura erat, singulati privilegio, & copiosa gratia ita occupatam fuisse, atq; præuentam; vt originale peccatum minimè contraxerit, sicut ex S. Thom. 1. p. q. 6. art. 3. & ex August. lib. 12. de Ciuitate cap. 9. *Deus Angelos (verba sunt S. Augustini) cum bona voluntate id est cum amore casto, quo illi adhaerent, creauit: simul in eis condens naturam, & largiens gratiam, quod idem de Adamo docet S. Tho. 2. p. q. 95. art. 1. ita in eodem instanti, quo animâ Virginis creauit, gratia iustificante ex vi passionis Christi præuise, eam repleuit; nec permittit eam contrahere peccatum originale; sic enim decebat dignitatem Dei, qui futurus eius erat filius, sic etiam decebat dignitatem talis Matris. Et hanc Virginis Conceptionem dignissimam, vt in Antiphona eius festi dicit Ecclesia solemnè ritu ex instituto Ecclesiæ celebramus, nimirum Conceptionem ipsam, eo, quod sancta fuerit, vt pluribus probat Suarez 2. tomo in 3. par. disp. 3. sect. 5. ex Extrauagantibus Sixti IV. de reliquijs, & ueneratione Sanctorum, ubi Pontifex in Extrauaganti, Cum præcella, Dignum inquit, quin potius habitum reputat vniuersos Christi fideles, Omnipotenti Deo de ipsius immaculata Virginis Conceptione mira gratias, & laudes referre, & instituta propterea in Dei Ecclesia Missas, & alia diuina officia dicere, & vt illis intersint, indulgentijs, & peccatorum remissionibus mutare. hæc ibi; & plurimas indulgentias concedit in hac festiuitate, ea ratione, quæ ibi scribitur, piè colentibus, quas constitutiones sacrum Concilium Trident. sess. 5. obseruandas præcepit. Adde in Ecclesia, teste Suarez loco citato, instituta esse, & approbatam religionem in honorem immaculatae Conceptionis, cuius regulam, & institutum probauerunt Alexan. VI. Iulius II. Leo X. concedendo priuilegia, vt videre est ex cõpendio Mendicantium verb. excommunicatio. §. 18. & verb. Conceptio. §. 10. 12. & 13.*

S. Thomas August.

S. Thomas.

Suarez

Sixti IV

Concili. Trident.

Conceptio Virg. antiquissimū Fest. christianorū

liqua B. Virginis festa antecedit, & quamuis à Damasceno orat. 3. de Natiuit. Virginis natiuitas dicatur festorum anteambulo, & mysterii Christi prælium. Oportebat enim, inquit, prius palatium parari, atque ita Regem ad esse: & quamuis Petrus Damianus in serm. de Natiuit. Virg. nationem eiusdem appellat primam festiuitatem Christianorum, id tamen dixerunt, quia tunc nondum erat per vniuersam Ecclesiam institutum festum Conceptionis. Sanè S. Vincentius serm. 2. de Natiuit. Virg. Angelos statim celebrasse festum Conceptionis affirmat his verbis, Non credatis, inquit, quod fuerit sicut in nobis qui in peccatis concipimur, nascimur & nutriamur: sed statim postquam corpus fuit formatum, & anima creata, tunc fuit sanctificata: ideo fit festum de eius sanctificatione quia facta est lux, scilicet sanctificationis in ea & statim Angeli in caelo fecerunt FESTVM conceptionis, ita S. Vincentius.

6. Possè meam sententiam auctoritate plurimorum Patrum, qui apertis verbis docent, Virginem ab originali peccato præseruatam confirmare, ita enim docet Damascenus pluribus in locis, Cyrillus Alexandrinus, Ildesph. Idiota, B. Laurentius Iustinian. & alij, sed peculiariter Petrus Damianus ser. de Assumpt. Caro, inquit, Virginis ex Adam sumpta, maculas Adæ non admisit, sed singularis est: inuenta puritas in candorem lucis aeterna conuersa est. Ildesph. antiquissimus auctor natus anno 610. doctif. & Deiparæ studiosissimus in lib. de perpetua uirginitate, & parturitione S. Mariæ sic ait: B. Virgo Maria nisi in uero matris sanctificata fuisset, minimè eius natiuitas colenda esset. Nunc autem, quia auctoritate totius Ecclesiæ dignè ueneratur, constat eam ab omni peccato originali fuisse: per quam non solum maledictio Eua matri soluta est, uerùm etiam benedictio omnibus condonata. nullus ergo quando nata est delictis subiacuit, nec originale peccatum in uero sanctificata contraxit. hæc ille, quod testimonium Ildesph. ad uerbum asserti Vincentius Beluac. in spec. hist. lib. 6. ca. 65. & lib. 7. cap. 22. qui paulò ante tempora S. Thomæ scripsit, nam speculum historiale absoluit anno 1244. vt videre est lib. 31. spec. hist. cap. 105.

Cõfirmare similiter possè auctoritate P. P. qui simpliciter ab omni eâ culpa liberâ prædicat vt August. Cyprian. Ambr. Hieror. Sophron. Richard. &c. quor. alior. quoq; qui Virginem immaculatam, incontaminatam, Angelis puriorem

Dama.

Pe. Dam

S. Vincent

Authore

Patris

immo

lata

is con

primo

Dama

Cyprian

Idesph

Idiota

B. Laurent

S. A

Iustin

Pat. Da

Idesph

Beluac.

August.

Cyprian

Ambr.

Sophron

Richard

riorem appellant; eorum etiam, qui per Virginem destructum originale peccatum, & dæmonis imperium affirmant. Verùm huiusmodi locos cum pluribus Scholasticis, & Academicis diligenter citat, & expendit Suarez tom. 2. in 3. p. disp. 3. sect. 5. & Canisius lib. 1. de B. V. & alij ex Theologis, ubi etiam auctoritates in contrarium allatas dissolunt, & reuelationes nonnullas diuinitus factas referunt, quas cum nonnullis casibus aduersis, qui contingere ijs, qui Virginem in originali conceptam docuerunt; vide apud Cornelium Schulingium in Bibliotheca Ecclesiastica circa expositionem missalis & breuiarij tom. 2. in festo Conceptionis. Nos breuitati studentes hæc omnia in præsentia omitimus. Nonnullas reuelationes de hoc festo afferemus Tract. de f. s. t. ubi de festo Conceptionis. Aliquas solum rationes, nec non figuras huius mysterij ex sacris literis petitas afferemus.

7 Prima ratio sit, peccatum originale à nobis in conceptione nostra contractum verè est peccatū, & mors animæ; & qui illud habet Dei est inimicus, filius iræ, seruus & captiuus satanæ, vas immundum & abominabile, & verè dicere potest: *Ecce in iniquitatibus concepit me, & in peccatis concepit me mater mea;* quod si in eo decedat, nunquam Deū videbit. Quare S. Augustin. tract. 44. in Ioan. agens de cæconato, & quomodo per peccatum originale efficiamur, ex Apostolo, *filij iræ, inferi: Si, inquit, filij iræ, filij vindictæ, filij pœnæ, filij gehennæ.* ita Augustin. Quo posito ex dem rationes, quas supra attulimus, quibus S. Thom. 3. p. q. 27. art. 4. negat Virginem commisisse aliquid veniale, proportionem quadam probant etiam caruisse originali: siquidem tot mala, & abominaciones secum affert originale, vt ne tantillum quidè temporis dicendum sit Virginem sub satanæ dominio, & filiam iræ, Dei inimicam, & abominabilem fuisse: etenim sicuti ibi dicebat S. Thom. Virginem si peccatum veniale commisisset, non futuram fuisse dignè idoneam matrè Christi, & ignominiam matris in filium redundare, quod ipsum habet Bonauent. in 3. dist. 3. p. 1. art. 2. q. 3. ad 3. Idè proportionem suam dicere possemus, si originale contraxisset. & Cordubensis l. 1. q. theol. q. 49. ait Virginem potius eligere debuisset carere originali peccato, quàm esse matrem Dei; quia si præcisè hæc considerentur, magis est detestanda culpa, quàm carentia cuiuscunq; boni, ergo Deus, qui Virgine

ad tantam dignitatem euexit, credendus est illam etiam ab hac foeditate præseruasse. & Suarez lo. cit. sect. 5. affirmat maiorem maculam esse originale peccatum, quàm aliquid veniale; illud enim fecit hominem subditum dæmoni, & nosfer Azor l. 4. c. 33. q. vlt. simpliciter vult grauius, & deterius esse originale peccatū, quod à Deo separat, quàm veniale.

Secunda ratio; regula est Augustini l. 5. contra Iulianum cap. 9. cum qui grandioris ætatis peccatum actuale non commisit in infantili ætate, nec originale contraxisset; sed Virgo sanctissima ex Concilio Tridentino, vt dixi, & ex ipso Augustino nullum actuale commisit; ergo nec originale contraxit.

Tertia ratio, certum est Virginem ex peculiari priuilegio potuisse à labe originalis peccati præseruari, quod ij etiam, qui contrarium sentiunt, vt Caietanus opusc. de Concept. c. 3. vlt. fatentur: sed hoc maxime matrem Dei decebat, iuxta illud Psalm. 92. *Domum tuam decet sanctitudo Domine in longitudine dierum:* quod de Virgine sanctiss. per Domum Dei significata, vt c. 6. dixi, intelligendum existimat Bonauentura in speculo cap. 8.

8 Et sanè vnum ex præcipuis priuilegijs, quæ quis optare posset, illud est, vt creatus ierit in gratia, & perpetuè in illa perseverauerit; ergo dicendum est hoc priuilegium non fuisse Virgini denegatum; præsertim cum Angelis sanctis fuerit concessum; & Adam ipse creatus fuerit in gratia, licet per peccatum eam amiserit, & per pœnitentiam iterum recuperauit. Nullū autem gratiæ donū puræ creaturæ concessum est, quod Virgini non fuerit collatum vt c. 5. fusè ostendimus. Nec est dicendum Deum noluisse; cum enim Deus futurus esset eius filius, eam honorasse piè credendum est. De quo Augustinus loquens de Assumptione Virg. in l. de Assumptione: *Lex, inquit, honorem Patris præcipit, prius est credere singulari saluatione eam in morte, & speciali gratia honorasse:* Idem ex paritate rationis dicendum videtur in Conceptu, quod à peccato originali liberata sit, & Hippolytus orat de sanctificatione: *Qui dixit, honora patrem, & matrè, vt decretū à se promulgatū obseruaret, omnem gratiā matri, & honorè impendit.*

Quarta ratio, & est Mayronis leim. 2. de Conceptione Virginis, Spiritualis virginitas pro. vt & creaturæ rationalis in eo posita est, vt non corpore & quàm per peccatum (quod est spiritualis formatio) à Deo recesserit, & in Satanæ dominium tran-

Suarez

Auz.

Secunda ratio Augustini.

Concil. Trid.

Tertia ratio.

Caietan.

Psalm. 92.

Augustin.

Hippolyt.

Quarta ratio.

Mayronis.

Suarez
Causius.Cornel.
Schulz.

Rationibus, & si quis Virginem sine originali fuisse conceptam probatur.

Cap. 28. Prima ratio, quia originale peccatum est mors anima.

S. August. Epist. 2.

S. Thom.

Bonauent. Cordubensis l. 1. q. theol. q. 49. ait Virginem potius eligere debuisset carere originali peccato, quàm esse matrem Dei; quia si præcisè hæc considerentur, magis est detestanda culpa, quàm carentia cuiuscunq; boni, ergo Deus, qui Virgine

transierit; per peccatum verò originale cor-
rumpitur virginitas animæ, quæ per illud verè
efficitur inimica Dei, & serua dæmonis, &
quamuis per gratiam præcedens corruptio tol-
latur, dignitas tamen virginea non reparatur,
licet enim per gratiam homo non sit peccator;
non tamen tollitur, quin possit dici peccato-
rem fuisse, sicut etiam in virginitate corporea
S. Mariæ Aegyptiacæ, quæ etiam si magna
gloria persuatur, & in resurrectione habitura
fit corpus integrum (vt ait Mayro) non tamen
aureolam virginitatis. Hoc posito, Christus tot
miracula natura fecit, vt in matre carnis inte-
gritatem non solum post partum, sed etiam
ante partum, & in partu suo seruaret, quæ ta-
men longè inferior est virginitate spiritali,
voluit etiam sepeliri in monumento nouo, in
quo nondum quisquam positus fuerat. quan-
to magis existimandum est, spiritalium Ma-
tris virginitatem voluisse, vt in eius anima dæ-
mon nunquam habitauerit. Quare Cyprianus
de operibus Christi Cardinalibus de Nat. Chri-
sti, vttramque virginitatem animæ, & corporis
in Deipara agnoscit; loquens enim de Virgine,
Illud, inquit, *vas electionis plurimum à ceteris
differens natura comunicabat, non culpa.* & mox,
*Vnde & matri plenitudo gratia debebatur, & Vir-
gini abundantior gloria, quæ carnis, & mentis in-
tegritate insignis, spiritali, & corporali; intus,
& extra Christi presentia seruebatur.* sic Cypri-
anus. & Damascenus orat. 1. de dorm. Gratia,
inquit, *abyssum inuenit Virgo, quæ duplæ Vir-
ginitatis nauem incolumem seruauerat, animamq;
non minus, quam corpus Virginem custodierat.*
Et Sophronius inter opera Hieronymi de As-
sumpt. Ideo, inquit, *immaculata, quia in nullo
corrupta.* & S. Bonauentura. Quicquid dicat de
Conceptione Virginis, eius tamen doctrina,
dum in Virgine negat veniale peccatum, im-
maculatam etiam Virginis Conceptionem
confirmat, nam in 4. sent. distin. 3. art. 2. quæst.
1. *Congruum, inquit fuit, vt illa, quæ placuit Al-
tissimo aded, vt fieret eius sponsa, & Mater filij
Dei unigeniti, sic esset immaculata mente, sicut
insemerata carnis.* Ex quibus videmus omnes
tanti facere virginitatem animæ in Deipara
cùm tamen hæc virginitas per peccatum et-
iam originale amittatur. Et certè Deipara fi-
guratur in Rebecca, quæ præparata erat filio
Abrahæ, Rebecca enim dicitur fuisse hebraicè
Alma, quod significat non tantum virginem,
sed neque viro cognitam, & ita Virgo sanctis-

Mayro

Cyprian.

Damasc.

Sophron.
Hieron.
S. Bonaue.

Genes. 34.

simâ anima, & corpore nulli cognita ad con-
cipiendum Christum accessit. Quod si Augu-
stinus lib. de Assumpt. probans Virginis assump-
tionem. hoc argumento vitur: *Si voluit, in-
quit, integrâ matrè virginitatis seruare pudore,
cur non voluit incorruptam à putredine seruire?*
Et nos ex paritate rationis inferemus, cur non
magis voluit incorruptam ab originalis labis
seruare pudore, & foetore Quare Eccles. 24. *Ecl. 24.*
Balsamum non mixtum odor meus, applicatur
Virgini, in qua nullius labis foetore admixtus
vnquam fuit. Similiter & ei accommodare
possumus illud quod de diuina sapientia dicitur
Sap. 7. *Speculum sine macula: semper enim*
Deipara speculum fuit maximè tersum, atque
politum nulla macula inquinatum.

9 Quinta ratio, sicuti de Christo omnium
Redemptore Hebr. 7. dicitur: *Talis dicebat, vt*
nobis esset Pontifex sanctus innocens, impollutus,
segregatus à peccatoribus, & excelsior cælis fan-
ctus, &c. Sic proportione quadam Virgo san-
ctissima, quæ futura erat apud Christum Ad-
uocata omnium vniuersalis, vt e 30. dicemus,
& per quam opprobrium à nobis tollendum
erat; congruum fuit, vt nulla labe, ne originali
quidem inquinaretur. Discrimen tamen ma-
ximum est inter Christum, & Virginem; Chri-
sto enim hanc sanctitatem ex vi conceptionis,
qua de Spiritu S. conceptus est, & ex vi suppo-
siti diuini conuenire: Virgini autem singulari
priuilegio ex vi meritorum Christi esse con-
cessam dicimus: cui rei optimè accommodan-
tur verba Vlpiani in l. Princeps. ff. de legibus:
Princeps, inquit, legibus subditus non est, Augustus
verò licet sit subditus, Princeps tamen eadè priuile-
gia illi concedit, quæ ipse habet. Hinc est, quod
Ecclesia in festis Virginis Lectiones, & Episto-
las ex ijs, quæ in sacris literis de diuina Sapien-
tia dicuntur, sumere solet; vt intelligamus pro-
portione quadam pleraq; ex ijs Virgini, singu-
lari Dei priuilegio esse cõcessa. Et verò in ma-
gnam hoc gloriã non tantum Christi eius filij
omnium Saluatoris cedit, vt dicemus, sed etiã
Angelorum, quorum ruinæ per Virginem te-
parantur, quicq; tali Regina in omnè æternita-
tè gloriabuntur. Quare (vt diximus) ex S. Vin-
cen. statim ac Virgo concepta, ac sanctificata
est, festũ Conceptionis celebrarunt ipsi Angeli
in cælis; imò hoc ad eximiam etiam hominũ,
ex quorum genere est, gloriã pertinet. Adde
homines peccatores ad eã omni puritate con-
spiciam & ab omni peccato alienam magnã
fidu-

Augu.

Ecl. 24.

Sap. 7.

Hebr. 7.

Quinta

ratio, apud

Aduoca-
tũ est

Cap. 30.

S. M.

Goye

ablu.

S. T.

S. B.

Rom.

z. C.

Bon.

prio in

Angeli

& hinc

nam glo-

riã ei hinc

S. Vincen.

Rom.

fiduciam in suis peccatis concipere. & vis huius rationis colligitur ex Bernardi verbis supra citatis ex epist. 174 & ex Bonavent. in 3. p. dist. 3. art. 2. quæ st. 2. *Hoc*, inquit, *congruebat* Advocatum generis humanæ, ut nullum haberet peccatum, quod suam conscientiam remorderet: unde audiui narrari, quod ipsa cuiusdam persona revelavit, quod non reprehendebat eam cor suum in omni vita sua. *Congruum erat, ut Beata Virgo Maria, per quam auferitur vobis opprobrium, vinceret diabolum, ut nec ei succumberet ad modicum. Quare de ipsa exponit tam Bernardus, quam Augustinus illud, ipsa contoret caput tuum: si ergo suggestio est caput diaboli, nulla suggestio ingressum, vel locum habuit in mentem Virginis.* hæc Bonaventura: ex quo ipse concludit, Virginem ab omni mortali, & veniali immunem fuisse, verum ea dem fere congruentiæ inferunt, ut dixi, ab originali quoque præservatam.

Accedit etiam S. Brigitta, cui reuelatum fuit, Virginem conceptam fuisse sine peccato originali, ut videre est in eius reuelationibus lib. 1. c. 9. & lib. 6. c. 49. & 55. Idem quoque affirmat Mechtildis in suis reuelationibus lib. 1. c. 10. Sed antequam ad figuras, quæ ex divinis oraculis idem confirmat, progrediamur, duo, quæ præcipue obijci possunt, quæ que nonnullos ex antiquioribus Scholasticis, præfertim S. Thomam, & S. Bonaventuram erga Virginem pietate maximè affectos permoverunt, ut negarent eam ab originali fuisse immunem, diluenda sunt. Primum est uniuersales factarum literarum, & aliquorum Patrum locutiones, quibus omnes ex Adam per feminalem, ut dicunt Theologi, generationem propagati, originale peccatum contrahere affirmantur exempli gratia ad Rom. 5. *Omnes in Adam peccaverunt, & similes.* Secundum quia sequeretur Christum non fuisse Virginis Redemptorem, nam ex 2. Cor. 5. *Si unus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt. Atque que ut cauendum, ut ait Bonaventura in 3. dist. 3. art. 1. q. 2. *nedum matris excellentia ampliat, filij gloria minuat.**

Cæterum, primum nihil obstat, quia ex privilegio dicimus in huiusmodi uniuersalibus locutionibus Virginem non comprehendij; & sicut sacrum Concilium Tridentinum sess. 5. declarat se sub sua definitione uniuersali de peccato originali, in qua citat locum illum ad Rom. 5. non comprehendere Virginem sanctissimam: ita declarandij similes sacrarum li-

terarum locutiones dat facultatem. Similes etiam locutiones sunt de peccatis venialibus, cum dicitur: *In multis offendimus omnes* Jacob. 3. & tamen beatissimam Virginem ex sacro Concilio Tridentino sess. 6. can. 23. certum est nullum actuale commississe, atque adeò non includi in illis. & sicuti ex Dei maternitate colliguntur multa priuilegia à D. Thō. & alijs, quæ matrem Dei decent, ut sanctificatio in utero, extinctio fornicis, saltem in Annuntiatione, confirmatio in gratia, & reliqua: cur non etiam hoc quod, ut vidimus, matrem Dei misericè decet, aliqui quoque ex Patribus eodem modo explicari possunt. Et certè si S. Bern. & S. Bonavent. & S. Thom. uniuersali Ecclesiæ instituto hoc festum celebrari tanto fidelium consensu vidissent, haud dubium, quin obuijs, ut dicitur, ulnis hanc sententiam complexuri fuissent: nam & S. Thom. cuius verba infra afferemus in 1. sen. dist. 44. q. un. art. 3. ad 3. expressè puritatem Virginis dicit esse maximam, quia à peccato originali, & actuale immunis fuit. & Bernardus in illa Epistola 174. ea quæ de peccato originali in Virginis conceptione dixit, vult absque præiudicio esse dicta; auctoritati, atque examini Romanæ Ecclesiæ omnia referuans.

11. Secundum quoque facile diluitur; dicimus enim Virginem verè fuisse redemptam, quia nisi præservata esset, contraxisset peccatum originale: duplex enim est modus redemptionis ex Dionysio c. 8. de diu. nom. & August. in illud Psal. 85. *Eruisti animam meam ex inferno inferiori.* & Bern. in Cant. ser. 22. Primus liberando hominè ab hostibus captum. Secundus præueniendo jam capiendū, ne capiatur, iuxta illud Psal. 123. *Redemisti seruum tuum de gladio maligno, id est, seruasti ne occideretur;* & hic secundus modus est maioris gratiæ, & cæteris patibus, maioris potestatis. Et ideo ad maiore Christi gloriam facit, quòd matrem nobilissimo modo redemerit, & non permisit illam inquinari, ex qua carnè suscepturus erat: hæc enim præservatio ex vi passionis Christi ad æterno præuila facta est. Nam Apoc. 13. *agnus dicitur occisus ab origine mundi.* & 1. Pet. 1. De sanguine huius Agni dicitur. *Illum præcognitū quidem ante mundi constitutionem, manifestum autem nouissimis temporibus, ut omnia bona ante Christi aduentum præstita, eiusdem Christi meritis in diuina mente præcognitis tribuenda esse intelligamus.* Quare S. Bernardinus

Jacob. 3.

S. Thom.

Bernard.
Bonauen.
S. Thom.

Bernard.

Diluitur
secundum,
quoniam
Virgo fuit
redempta
Dionysio
August.
Psal. 85.
Bernard.
Psal. 123

Apoc. 13.
1. Pet. 1.

89
Christum Senensis tom 2. conc. 1. art. 3. cap. 3. Primogenitam Redemptoris filij sui Iesu, eam fuisse, & plus pro ea redimenda, quam pro omni creatura venisse dicit.
Virginitatem Symbola, et figuræ ex sacris literis deprompta, quibus Deipara Conceptio immaculata variis modis præsignificatur.

12
Ex variis Hæc expeditis, ostendamus ex variis epithetis virgini attributis, vel ex locis scripturæ, quæ Virgini accommodantur, addita aliqua brevi declaratiuncula Virginitatem sine peccato conceptam: quæ ad hanc veritatem illustrandam plurimum lucis afferre possunt.
Virgo est Primò, Virgo est Paradisus cœlestis secundum Adæ præparatus, ut dixi cap. 5. Cui Paradisus inquit Damascenus tom. 1. de Assumpt. Damasc. non patuit serpenti aditus, sicut patuit Paradiso terrestri. At verò patuisset serpenti aditus, si Virgo contraxisset originale peccatum; ideoque Virgo dicitur Hortus conclusus: immò etiam fons signatus, non tantum propter virginitatem, sed quia à serpente veneno suo illa infici non potuit. Quare Sophronius serm. de Assumpt. de Virgine agens: Verò, inquit, Hortus deliciarum, in quo consistunt universa florum genera, & odoramenta virtutum, sicq; conclusus, ut nesciat violari, neque corrumpi ullis insidiarum fraudibus: fons itaque signatus sigillo totius Trinitatis, ex quo fons vita manat, in cuius lumine omnes vidabimus lumen: & infra: Hæc est Hortus conclusus, fons signatus, ad quam nulli potuerunt aoli irumpere, nec penetravit fraus inimici, sed permansit sancta mente, & corpore, multis donorum privilegij sublimata, ita Sophronius.
S. Andr. Apost. Et, ut rectè dicebat sanctus Andreas Apostolus Egæx Proconsuli, & habetur in eius passionis descripta à Presbyteris Achaicæ: Sicut primus Adam ex terra immaculata formatus, ita & Christus ex Virgine immaculata, quod clarè habetur apud Abdiam in gestis S. Andreæ lib. 4. Sicut Adam, inquit, formatus ex terra antequam esset maledicta: ita & secundus Adam ex terra virginea nunquam maledicta.
Abdias. Secundò, Deus Genes. 3. priusquam primis parentibus poenas irrogaret, eùm malediceret serpenti dixit: Inimicitias ponam inter te, & mulierem, semen tuum, & semen illius, & ipsa inimicitias conteret caput tuum, & tu insidiasaberis calcaneo eius: quo in loco voci illi (muieris) præfigitur articulus tum in hebræo idiomate, tum etiam in greco, quod in latina lingua, quæ huiusmo-

di articulus non utitur, minime fieri potuit: articulus autem, ut plenius ostendimus in lib. 1. de septem Angelis cap. 6. & ut dicunt hebraicæ linguæ pentite Canisio lib. 1. de Beata Virgine Maria cap. 2. designat hoc loco non qualemcunq; sed certam quandam mulierem, id est, Virginem gloriosam, Dei consilio selectam ad procreandum semen illud benedictum, id est, Christum, quod uberius cap. 22. ex Cypriano & alijs probabimus. Et huius mulieris, quæ Redemptorem partura erat cognito, maximum fuit primis parentibus post peccatum in illa tantum afflictione lo amen: his autem verbis perpetuæ inimicitia inter hanc mulierem, & serpentem diabolum futura denunciatur. At si Virgo contraxisset originale, tanè eo tempore, quamvis breuissimo, non habuisset cum dæmone inimicitias, sed ei fuisset subdita, quod præ aures per horreolent, hanc perpetuam Deiparæ cum serpente rartareo inimicitiam ostendit Thronus Salomonis eburneus, quo Deipara significatur: Eburnum enim est os elephantis perpetuam cum serpente gerentis inimicitiam ex Haignino, ut infra dicemus.

Tertiò, hæc quoque mulier benedicta caput serpentis contitura prædicatur: caput verò serpentis rectè intelligitur peccatum originale, fuit enim origo, & radix aliorum, & in unoquoque nostrum per originale diabolus non iecus, ac serpens capite immisso illabitus per alia peccata nititur. Scio aliquos legere: ipse, id est, Christus, conteret caput tuum: sed vulgata cum Augustino, & alijs legitur: Ipsa, id est, Virgo sanctissima; verum in idem recidit, ut cap. 22. dicemus: Ipsa enim per Christum caput tartarei diaconis obtinuit: sic ergo Virgo originale contraxisset, quo modo serpentis caput contitura diceretur? quare eleganter de hoc quidam cecinit?

Ergo Dei matrem scident contagia culpa?
 Hoc caput est anguis, sic teres illa caput?
 Ut mentio in ludis, quæ Holofernis ferocissimi hostis caput præcidit, & in Iahel, quæ Silaræ caput clavo transfixit, eam figuratam dicant. Et verò serpens Virginis calcaneus, id est, conceptionis, insidias moliturus dicitur, sed venenatum dentem huic calcaneo figere non valuit, quin potius caput ei conterendum præ-nunciatur. Quod ut intelligamus, sciendum est, calcaneum iuxta Philosophos partem esse illam pedis, quam inter gradiendum naturæ ductu

calceato ducta primùm in terra sistimus, cum sit velut
Virginitas basis, cui ad perpendicularum totum corporis
sed frustra pondus innititur, & ideo pro initio alicuius
& quare. motus sumi potest: atque ideo in materia, de
 qua agimus, pro Virginis Conceptione, qua
 primùm in orbem terrarum gressum posuit,
 seu cùm primum esse cepit, cui terpens anti-
 quis sicut & reliquis filiis Adæ per peccatum
 originale insidiari nitebatur, iuxta illud Iob.
 3. *Exspectat lucem, & non videat, nec ortum sur-*
gentis Aurora, ut infra fusiùs dicam; sed illam
 mordere neutiquam potuit: siquidem calcea-
 mentis diuinæ gratiæ egregiè munita, atque
 copiosè præuenta ita processit, ut ipsemet
 sponsus, qui calceamenta contulerat, quasi
 admirans tum gressus, quibus animi generosi-
 tas indicatur, tum calceamentorum venusta-
 tem, dicat in Canticis: *Quam pulchri sunt gres-*
sus tui in calceamentis filia Principis? quod de
 Deipara exponit Ambrosius de institut. Virg.
 cap. 14. Hæc autem Deipara calceamenta cœ-
 lestia fuere: nam Apoc. 22. *Mulier illa armata*
sole, quæ Deiparam significat, sub pedibus ha-
 buisse dicitur lunam, quæ calceamentorum
 vicem subbat, ac proinde calceamenta hæc
 excelsiora fuere, quam ut eo venenatis denti-
 bus terpens possit assurgere: quippè qui in sua
 maledictione Genes. 3. accepit, ut super pectus
 suum graderetur, humi reptans, & terram
 comederet cunctis diebus vitæ suæ, id est, ho-
 mines terrenis rebus inhiantes. Et sicut in be-
 nedictione Aser D. uter. 33. dicitur. *Ferrum,*
 & *as calceamentum eius,* & Ezech. 16. ad Ierusa-
 lem: *Calceas te janthino,* seu, ut alij vertunt,
 hyacintho, quod eundem sensum facit: ita cal-
 ceamenta Virginis non minus fortia calcea-
 mentis Aser fuerunt ad noxium serpentis ca-
 put conterendum, nec minus decora & specio-
 sa calceamentis illius Ierusalem ianthinis, seu
 hyacinthinis, coloris violarum & cœlestis
 propter cœlestium rerum desiderium, quo in
 suis affectionibus per pedes significatis, iam
 tunc erat ornata, & quidem pulcherrima fue-
 runt hæc Virginis calceamenta ad rapiendum
 sponsi sui oculos, quorum typus fuere sanda-
 lia Iudith, quæ vel Holofernis insensissimi
 Iudæorum hostis oculos rapere potuerunt.
 Gen. 47. 14. Quartò, Gen. 47. uniuersa terra ægypti
 Pharaoni tributum persoluebat, excepta terra
 sacerdotali, quæ immunis ab ea conditione
 fuit: ita quamuis reliqui homines originale
 noxam contrahentes, dæmoni quodammodo

tributum pendant, excipitur Virgo sanctissima
 veluti terra peculiaris summi Sacerdotis Chri-
 sti, quæ immunis ab omni tributo fuit propter
 sacerdotem Christum ex ea gignendum.
 Quintò, huius Virginis typus fuit Arca foe-
 deris Exod. 25. ut dixi cap. 3, quæ erat ex li-
 gnis setim impubribilibus, ideo nulla unquam
 carie, vel putredine peccati etiam originalis
 affecta fuit.
 Sextò, eiusdem Virginis typus fuit mensa
 panum propositionis, ut cap. 5. dicebamus
 ex lignis pariter setim impubribilibus conste-
 cta, auro purissimo vestita Exod. 25. quam
 Dominus Leuit. 24. vocat mensam purissimam
 super quam reponendi erant panes propositionis, &
 super panes thuris lucidissimum. quia Virgo, in cu-
 ius utero fuit Christus panis vitæ, qui etiam est
 thus propter diuinitatem, mensa fuit non tan-
 tum pura, sed purissima, ab omni scilicet im-
 puritate quam remotissima, iuxta illud Ansel.
 m. de Concept. Virg. cap. 18. *Decens erat, ut*
Virgo ea puritate niteret, qua maior sub Deo ne-
quit intelligi: quod explicans S. Thom. in 1 sent. 8. Thom.
dist. 44. quæst. un. art. 3. ad 3. expressè dicit, in 3 sent.
Virginem etiam ab originali peccato puram
fuisse, verba D. Thomæ hæc sunt: Puritas, in
quit, intenditur per recessum à contrario, & ideo
potest aliquid creatum inueniri, quo nihil purius catolice
esse potest in rebus creatis, si nulla contagione pec-
cati inquinatum sit, & talis fuit puritas B. Vir-
ginis, qua peccato originali & actuali immunis
fuit, fuisse autem sub Deo in quantum erat in ea po-
sentia ad peccandum, hæc S. Thom. qui etiam
in opusc. 8. dicit: Excessisse Angelos quantum
ad puritatem, quia non solum erat pura in se, ve-
ram etiam alijs puritatem procurauit, fuit etiam
pura quo ad culpam, & quantum ad triplicem
pœnam mulierum, ita D. Thomas. At si contra-
xisset originale, in hoc esset Angelis inferior.
 Septimò, Templum Salomonis fuit Vir-
 ginis figurâ amplissima, ut cap. 5. diximus
 quod tamen, ut habetur 3 Reg. 6. delapidi-
 bus dolatis, atque perfectis ædificatum est, &
 malleus, & securis, & omne ferramentum non
 sunt audita in eo, cùm ædificaretur, quia Ier. 3
 licet in Virgine nulla aupertas peccati dola-
 da, vel læuiganda fuit: non sic in alijs, etiam in
 utero sanctificatis, qui verè dicere poterat: *Ecce*
in iniquitatibus concepti sumus, & propterea
opus istis fuit à peccato purgari. Verùm de
fundamentis templi Salom. pretiosis Virginis
Conceptioni aptatis, sup. c. 4. copiosè egimus.

*Exod. 25. Virgo est Arca foederis ex li-
 gnis setim.
 Est mensa panu pro-
 positionis purissima.
 Cap. 5.
 Exod. 25.
 Leuit. 24.
 Anselmus
 m. de Concept. Virg. cap. 18.
 Decens erat, ut
 Virgo ea puritate niteret, qua maior sub Deo ne-
 quit intelligi: quod explicans S. Thom. in 1 sent. 8. Thom.
 dist. 44. quæst. un. art. 3. ad 3. expressè dicit, in 3 sent.
 Virginem etiam ab originali peccato puram
 fuisse, verba D. Thomæ hæc sunt: Puritas, in
 quit, intenditur per recessum à contrario, & ideo
 potest aliquid creatum inueniri, quo nihil purius catolice
 esse potest in rebus creatis, si nulla contagione pec-
 cati inquinatum sit, & talis fuit puritas B. Vir-
 ginis, qua peccato originali & actuali immunis
 fuit, fuisse autem sub Deo in quantum erat in ea po-
 sentia ad peccandum, hæc S. Thom. qui etiam
 in opusc. 8. dicit: Excessisse Angelos quantum
 ad puritatem, quia non solum erat pura in se, ve-
 ram etiam alijs puritatem procurauit, fuit etiam
 pura quo ad culpam, & quantum ad triplicem
 pœnam mulierum, ita D. Thomas. At si contra-
 xisset originale, in hoc esset Angelis inferior.*

*Est tem-
 plum Sa-
 lomonis de
 lapidibus
 dolatis.
 3 Reg 6.
 Psalm. 50.
 Ecce in iniquitatibus concepti sumus, & propterea
 opus istis fuit à peccato purgari.*

Esther 15. 16. *Octaua, Esther 15. Affuerus ipsi Esther*
Quae figuram Virginis gessit in multis, ut se-
pe in hoc opere ostendimus) dixit: Non mo-
rietur, non enim pro te, sed pro omnibus lex hac
constituta est; Accedat igitur, & tange sceptrum;
& festinus exilius de solo sustentans eam vltis
suis. Haec à Deo Virgini dicta pie cogitare pos-
sumus, lex enim originalis peccati pro alijs
fuit, & non pro ipsa, quam videns casuram in
illud, nisi iuaretur, festinus ecurrit gratia
sua, sustentans eam ne caderet, sceptrumque
tangendum porrexit, quia ex vi crucis, & pas-
sionis Christi præserrata est. Ideo Bonauentura
in 3. sent. dist. 3. art. 2. quæst. 2. citat sen-
tentiam quorundam dicentium, alios post ca-
sus erectos, Virginem verò quasi in ipso casu
sustentatâ ne caderet; & propterea rectè Psal.
45. Fluminis impetus laticat civitatem Dei,
sanctificauit tabernaculum suum altissimus, Deus
in medio eius non commouebitur. cuius ratione
statim subjicit Dauid: Adiuuabit eam Deus
manu diluculo; mane quidem adiuuus fuit S.
Ioannes Baptista, & Ieremias in vtero sancti-
ficati: sed Virgo sanctissima mane, & diluculo,
in ipsa scilicet Conceptione, quam impetu
fluminis diuinæ gratiæ laticauit, & infra
eodem Psal. 45. Posuit prodigia super terram,
auferens bella usque ad finem terra, quia ex Ri-
chardo Victorino lib. 2. de Emmanuele cap. 29.
In Virgine nullum fuit internum bellum, sed
summa pax. Item Deus arcum dæmonis con-
triuuit, confregit arma, & scuta combussit igni,
ne Virgini inquam nocere possent.

Iob 3. 17. *Non d, Iob 3. Expectet lucem, & non videat,*
nec ortum surgentis Auroræ, quod de nocte pec-
cati originalis intelligit S. Thom. 3. part. quæst.
28. art. 2. ad 2. cum Bonauentura in speculo B.
Virg. ca. 9. & sic explicat: Expectet, inquit, lucem,
id est, Christum, & non videat, nec ortum surgen-
tis Auroræ, id est, Virginis, qua in suo ortu, seu na-
tuitate à peccato originali fuit immunis. Sed a-
liorum iudicio illa vox (Oritus) in hoc propo-
sito magis congruit ipsi conceptioni, qua verè
Deipara cæpit esse, & dicitur ortus in vtero iux-
ta Bonauenturam in 3. dist. art. 1. q. 3. ad diffe-
rentiam natiuitatis ex vtero, sicut etiam Mat.
2. de Christo adhuc in vtero Virginis: Quod a-
nim in ea natum est; &c. Alioquin si sola Virgi-
nis natiuitas fuisset sine peccato, nihil pecu-
liare de Virgine dictum esset, cum S. Thom. 3.
part. quæst. 27. art. 6. concedat, Sanctos Ioan-
nem Baptistam, & Ieremiam in vtero sancti-
ficatos, atq; adeo sine peccato natos: mirum

autem esse non debet, dæmonem Virginis Cõ-
ceptionem expectasse inam & Christum omnis
sanctitatis fontem, vt in citata auctoritate ex-
plicat S. Thomas, expectare non est veritas:
Habet enim fiduciam Iob. 40. quod Iordanis flu-
uius ita sanctus, instans in os eius. & Apocal. 12.
Stabat draco ante mulierem sole amictam, qua o-
ras paritura, vt cum peperisset doueraret filium
eius: sed frustra expectauit, siquidem contritum
est caput eius ab hac muliere. Et certe de mu-
liere fuit, quæ Virginem significabat, dicitur
Prou. 31. Non extinguetur in nocte lucerna eius:
quia quando alij tenebras patiuntur culpæ o-
riginalis, ipsa nunquam fuit extincta, & erat
nubes diei. Psal. 77. id est, tota lucida, de Virgi-
ne enim illud explicat Hieronymus in illum
Psalum, & propterea à Cyrillo homil. 6. in Ne-
storium dicitur, lampas inextinguibilis, quod
sepe diuina gratia, & charitate fuerit accesa.
His adde dæmones vehementer exhorrescere
hanc myticam Auroram, hoc est, Deiparam,
non secus, ac nocturni aduiterij, qui suis secle-
ribus noctis tenebras præterdunt, & eius quæ
corporeis oculis intuemur, Auroræ lucem re-
formidant, atque odio prosequuntur, ea enim
appetente, atq; aduentante, ne in suis malefi-
cijs deprehendatur, quàm occisimè diffugiunt,
fescq; proripiunt, quod de illis egregiè cecinit
S. Iob. cap. 24. Si subito apparuerit Aurora, arbi-
trantur umbrâ mortis: quæ verba B. Virg. Au-
roræ quam simillimæ, & dæmonibus, qui eius
lucē totis viribus excreantur, ac fugiunt, elegan-
ter accommodat S. Bonauentura in speculo B.
9. Quod si dæmones huius sacratissima Au-
roræ lucem tantopere pertimescunt; qui fieri
potuit, vt eius potestate potestatem aliquan-
do acceperint? At acceperint vique eamq;
sub suam ditionem profectò pertraxissent, ne-
dum in Deiparam aspirassent, si originali la-
be, vel momento temporis aspersa, imbutaq;
fuisset, cui quidem rei, quemadmodum dice-
bamus, re-lamat illud eiusdem Iob vaticiniū
cap. 3. Expectet lucem, & non videat, nec ortum
surgentis Auroræ.
18. Decimo, Prouerb. 9. Sapientia inquit, ad
ficauit sibi domum, excidit columnas septem. hæc
domus est Virgo (vt cap. 5. diximus) quam
peculiari ratione sapientia Dei sibi edificauit
columnis septem suffultam, septē scilicet do-
nis Spiritus sancti, vt ait Petrus Damianus, &
ratio est, quia hæc domus à Sapientia Sibi
est, in proprium usum edificata est, & prop-
ter

ter hæc dona Spiritus sancti in quibus tanquam si missis columnis fundata erat, longè ab ea facta omnis originalis culpa. Hæc præterea Domus Isaac a. dicitur esse in monte, scilicet virtutum celsitudine; *Venite*, inquit, *ascendamus ad montem Domini, & ad Domum sanctum sanctorum est*, quia beatissimæ Virginis, quæ est Domus Dei in montis summitate, finis seu terminus à parte ante, vt Scholastici loquuntur, qui est Conceptio, & finis à parte post, nimirum felicissima eius dormitio, & in circuitu, id est, tota eius vita, & actiones, sanctum sanctorum, id est, sanctissima, & purissima; fuere, hæc porro sanctitas à Christo provenit, nam Sapientia est, quæ ædificavit sibi hanc Domum, & excidit columnas septem.

Gen. 28. Et Patriarcha Iacob Genes. 28. evigilans è somno, in quo seclatam illam à terra in cœlum usque protensam viderat, quæ Deiparam adumbrabat, vt cap. 16. dicemus, rectè de loco hoc pronunciauit: *Non est hic aliud nisi Domus Dei, & Porta Cœli*. At si Virgo beatissima originali labe fuisset, vel ad brevissimum temporis spatium inquinata, verè aliquando fuisset Domus dæmonis, ac proinde fuisset aliquando aliud, quàm Domus Dei, cuius contrarietati Iacob illis verbis significasse videtur. Deiparam verò peculiari ratione Domum Dei dici cap. 1. ostendimus.

Et quod rem nostram propriis attingit, subiicit Iacob: *Non esse ibi aliud, quàm Portam cœli*; Porta autem, qua in hunc mundum omnes ingredimur, Conceptio est: Deipara verò, quemadmodum cap. 3. diximus, propter insignem sanctitatem, & cœlestes, quibus fulgebatur, prærogatiuas, cœlum merito appellatur, vt intelligamus ergo non modò vitam eius reliquam exiisse cœlestem, sed Conceptionem quoque à labe peccati, ac tenebris quàm remotissimâ, omniq; gratiæ splendore conspicuâ; non dubitanter affirmatur eius Conceptio nihil aliud esse, quàm Porta Cœli. At si Deipara originale peccatum contraxisset, quamuis postea per gratiam expiata esset conceptio eius, tantum abest, vt Porta Cœli vilo vnquam tempore appellari posset, vt etiam Porta Inferni merito appellanda esset, quò originale peccatum pondere suo ferretur; quò è, nisi Christi gratia eluatur, animam eo infestam pertrahit. Cæterum Deiparam Portam Cœli iure optimo appellari in cap. 16. ex sanctorum Patrum

testimonio perspicuum fiet. 19. Undecimò, in Canticis præter ea, quæ huc usque attigimus, pleraque sunt, quæ Virginis Conceptioni immaculatæ accommodari possunt; cuiusmodi est illud Cantic. 2. *Sicut liliū inter spinas, sic amica mea inter spinas*, scilicet enim Virgo omni spina originalis reatu caruit; & ut ait Petrus Damianus lect. 3. *nata de Natiuit. Virg. De spinosa progenie Iudaorum nata candescbat munditia virginea castitatis in corpore, flammescibat autem ardore gemina charitatis in mente, fragraba et passim odore boni operis, tendebat ad sublimia inuentione continui cordis*. Spinæ enim, inter quas liliū esse dicitur, & ex quibus rosa originem ducit, Deiparæ prosapiam Patres interpretantur, ex qua ipsa nihil asperum, nihil horridum contraxit; sed tota foavis, atque amœna, non secus, ac liliū & rosa extitit: quare Sedulius lib. 2. de Virgine sanctissima sic cecinit:

*Et velut in spinis mollis rosa surgit acuis,
Nil quod laetæ habens, matremq; obscurat
honore.*

*Sic Eva de stirpe sacra veniente MARIA,
Virginis antiqua facinus nova Virgo piavit,
Sic spina rosam, genuit Isada MARIAM;
Et Adâ de S. Victore Deiparam sic affatur,
Salve verbi sacra parens,
Flos de spina, spina carens,
Flos spinæ Gloria.*

*Nos spinatum, nos peccati,
Spina sumus cruentati,
Sed tu spina nescia.*

Quin etiam cum rosa ante peccatū ex Basil. hom. 3. hexameron, & Ambr. 1. hexamerō, c. 11. spinis careret, postea ex spinis nascens asperitatem tamen nullam habet. verba Ambr. sunt: *Surrexerat ante floribus immixta teneris, sine spinis rosa & pulcherrimus flos sine ulla fraude vernabat postea spina floris gratiam sepsit* ita ille. Quod in Deiparam optimè quadrat, quæ post originale peccatum ex humani generis spinis asperitatem nullam contraxit.

Nec reticendum illud quod ii, qui plantarum naturam investigant, de vi, atq; efficacia lili, qua aduersus serpentes, eorumque venena pollet, literis prodiderunt; cum ad illustrandum hunc typum, quo Deiparæ conceptio, immaculatâ per liliū adumbrari diximus, maxime faciat Plin. 1. 21. c. 19. *Radices, inquit, lili multis modis florum suum nobilitat, vt rursus contra serpentium ictus ex vino, & contra*

Sedulius

Basilius,
Ambrosius

Plinius

¶ 3 fungo

Dioscorid. *serpentes venena. hæc ille.* Dioscorides vero libro 3. cap. 90. ubi agit de lilio: *Folia, inquit, herba illa serpentum morsibus subueniunt, eadem cocta in aqua ignis adustionibus. Et cum aceto condita vulneribus.* quod ipsum de lilio confirmat Petrus Andreas Matthiolus lib. de Plantis cap. de lilio pag. 570. additque semen lilij potum aduersari ijdem serpentium morsibus. & Guglielmus Rouilius in historia generali plantarum lib. 15. pag. 1496 hæc eadem refert, quæ Plinius & Dioscorides. Idem quoque Dioscorides lib. 1. cap. 1. de alia lilij specie, quæ latine iris; Italice verò, lilium celeste appellatur, radicem eius cum aceto potam venenatorum animalium morsibus mendedocet: & Petrus Matthiolus in commentis addit eandem radicem in puluerem contusam cum aceto potam universaliter aduersus omnia venena conferre.

Lilium
vim ha-
betur con-
tra venenata ani-
malia.
Quod filium, & præsertim eius radix tantam contra venenata animalia vim habet; qui sciet poterit, ut serpentes seuum dentem lilio insigant, eique virus suum infundant? paritque ratione cum Virgo Deipara Cantic. 2. lilio inter spinas comparetur, quemadmodum Petrus Damianus loco citato, & Epinrem sermone de laudibus Virginis tradiderit. (quippe quæ filium ignendo universis venenis antidotum protulit præsentissimum) quis originali veneno à serpente primum infuso, & per Adam in posteros transfuso, eam aliquando infectam dicere audebit? simili quodam modo ratiocinatione, qua Matth. 5. Dominus vitur: *Si sal, inquit, euauerit, in quo salitur, id est, ex Augustino libro 1. de sermone Domini in monte cap. 6. Si vos, per quos condendi sunt quodammodo populi, miseritis Regna cælorum, qui erunt homines, per quos à vobis error auferatur?* Adde quia si Virgo est lilium, Radix huius lilij (cui nominatum antidotum contra serpentes inesse traditur) eiusdem respondet conceptioni, quæ totius vitæ veluti radix est, & principium. Ex quo facile colligimus ipsam, quæ delecta erat ad gignendum eum, qui demonum venena curaturus aduenerat, omnis veneni singulari Dei privilegio in Conceptione expertem fuisse, id quod in lilij typo non obsecuro expressum videtur: ideoque inter sacratissima mysteria vitæ Deiparæ (cuius precibus, & meritis nos ad regna cælorum à Deo perducere solemni ora-

Matth. 5.
August.
Offic. Eccl.
tione precatur Ecclesia) Conceptio eius ab eadem Ecclesia populo Christiano celebranda proponitur: fideles enim ad Deiparæ opem confugientes, per hanc Conceptionem, tanquam per mysticam lilij radicem, à veneno peccati contagione liberam contra tartarei serpentis ictus, ac tentamenta remedium à Deo sibi impetrandum existimant. Nec illud significatione vacat; Radicem hanc lilij ex vino, ut dicebat Plinius, venenatis morsibus auxiliari: vinum enim in sacris literis plerumque Christi sanguinem significat in torculari crucis ex corpore Christi, qui est vitis vera; expressum, in quo omnis Sanctorum intercessio nititur. Nam ex sacro Concilio Tridentino sess. 25. c. de sanctorum inuocatione ad sanctorum orationes, operumque confugium ob beneficia impetranda à Deo per filium eius Iesum Christum Dominum nostrum, qui solus noster Redemptor & Salvator est; quem, inquit Apostolus ad Rom. 3. *Proposuit Deus propitiationem per fidem in sanguine ipsius.* Hinc est, quod Ecclesia ab ipso Christo Ioan. 14. c. doctæ; collectas omnes, quibus per Deiparæ, vel sanctorum intercessionem Dei misericordiam implorat, concludit clausula illa nobis suavissima, & apud Patrem efficacissima, *Per Dominum nostrum Iesum Christum filium suum.* Ad hæc eius conceptio ab Ecclesia vniuerso mundo gaudium annunciasse canitur quoniam ex ea ortus est sol iustitiæ Christus Deus noster; eiusdem quoque Conceptionis votius solemnitas pacis incrementum, ut tribuat ab ipso Deo per Iesum Christum suppliciter flagitamus: quale porro gaudium hæc Conceptio nobis annunciasse potuisset, si Deipara in mœiore, & tenebris peccati originalis à diuinæ gratiæ luce aliena fuisset concepta? cum quilibet originali labe inquinatus, quando meritis Christi non iustificatur, illud Tob. spiritualiter vitare possit: *Quale gaudium mihi erit, qui in tenebris sedeo, & lumen cæli non vido?* similiter quale pacis incrementum per Conceptionem eius sperare possemus, si in ipsa Conceptione Deipara contra Deum inimicitias, & bellum (quæ in peccato originali necessario inuoluuntur) gessisset? Maneat igitur huius sacratissimi lilij radice, qua Deiparæ Conceptio significatur, omni veneno caruisse, & inuocatum venenatis morsibus per Christum potenter auxiliari. Huius autem gaudij, quo in Virginis Conceptione mundus est perfusus, meminit David Psal. 47. Agens enim Deipara,

dem Ecclesia populo Christiano celebranda proponitur: fideles enim ad Deiparæ opem confugientes, per hanc Conceptionem, tanquam per mysticam lilij radicem, à veneno peccati contagione liberam contra tartarei serpentis ictus, ac tentamenta remedium à Deo sibi impetrandum existimant. Nec illud significatione vacat; Radicem hanc lilij ex vino, ut dicebat Plinius, venenatis morsibus auxiliari: vinum enim in sacris literis plerumque Christi sanguinem significat in torculari crucis ex corpore Christi, qui est vitis vera; expressum, in quo omnis Sanctorum intercessio nititur. Nam ex sacro Concilio Tridentino sess. 25. c. de sanctorum inuocatione ad sanctorum orationes, operumque confugium ob beneficia impetranda à Deo per filium eius Iesum Christum Dominum nostrum, qui solus noster Redemptor & Salvator est; quem, inquit Apostolus ad Rom. 3. *Proposuit Deus propitiationem per fidem in sanguine ipsius.* Hinc est, quod Ecclesia ab ipso Christo Ioan. 14. c. doctæ; collectas omnes, quibus per Deiparæ, vel sanctorum intercessionem Dei misericordiam implorat, concludit clausula illa nobis suavissima, & apud Patrem efficacissima, *Per Dominum nostrum Iesum Christum filium suum.* Ad hæc eius conceptio ab Ecclesia vniuerso mundo gaudium annunciasse canitur quoniam ex ea ortus est sol iustitiæ Christus Deus noster; eiusdem quoque Conceptionis votius solemnitas pacis incrementum, ut tribuat ab ipso Deo per Iesum Christum suppliciter flagitamus: quale porro gaudium hæc Conceptio nobis annunciasse potuisset, si Deipara in mœiore, & tenebris peccati originalis à diuinæ gratiæ luce aliena fuisset concepta? cum quilibet originali labe inquinatus, quando meritis Christi non iustificatur, illud Tob. spiritualiter vitare possit: *Quale gaudium mihi erit, qui in tenebris sedeo, & lumen cæli non vido?* similiter quale pacis incrementum per Conceptionem eius sperare possemus, si in ipsa Conceptione Deipara contra Deum inimicitias, & bellum (quæ in peccato originali necessario inuoluuntur) gessisset? Maneat igitur huius sacratissimi lilij radice, qua Deiparæ Conceptio significatur, omni veneno caruisse, & inuocatum venenatis morsibus per Christum potenter auxiliari. Huius autem gaudij, quo in Virginis Conceptione mundus est perfusus, meminit David Psal. 47. Agens enim Deipara,

Plinius
Concil.
Trident.
Rom. 3.
Ioan. 14.

B. Virginis
Conceptionis
mundi
gaudium
Offic. Eccl.

Tob. 5.

Psal. 47.
para,

Cap. 14. para, ubi ille Psalmus, vt c. 14 dicemus conuenit, sic ait: Fundatur exultatione & in uerba terra Mons Sion latera Aquilonis Ciuitas Regis magni: quomodo autem fundata dicitur ad latera Aquilonis contra daemoneis insultus cap. 24 ostendemus.

Cap. 24. Cant. 4. Duodecimo, huc spectat illud Cantic. 4. Est turris quod Ecclesia dicitur: sicut Turris David col David cu lum suum, qua adfonsa est cum propugnaculis, propugnaculis: ubi clypei penent ex ea omnis armatura fortis. Virgo enim in corpore mystico sancta Ecclesia per conium tub & in isto capite significatur, vt cap. 10 dicemus: Hoc porro collum assimilatur turri in expugnabili cum suis propugnaculis adificata, que non tantum ab hostium incursu propugnari & defendi potest, & ideo ab originali culpa expugnari non ualuit sed etiam omni armorum genere, quibus fortissimi milites uentur, ita est instructa, vt inde ad oppugnandos & debellandos hostes abunde fideibus armis suppeditari possint; mille enim clypei pendent ex ea omnis armatura fortium, neque hoc est nouum in Virgine, nam Psalm. 44. de Regina a dextris Dei, ubi in septuaginta dicitur, assistisse in vestibus deauratis circumdata uarietate, & Hieronymus uertit: Fascijs aureis uestibus esum scutulatis ducitur ad Regem: quia adhuc tenera in uero matris ueluti fascijs aureis charitate circumdata erat, in uestibus scutulatis, scutulatis scilicet distinctis, quibus quasi tenuis munita a iaculis originalis culpa laedri non potuit. Hac tuus mae puritatis ab omni ingredine quam remotissima fuit: propter hunc eum candorem dicitur Psalm. 44. A dormibus eburneis ex quibus delictauerunt resista Regum in honore tuo & Cant. 7. Collum tuum sicut turris eburnea: quibus uerbis Rupertus in hunc locum docet fortitudinem Deiparae pulcherrimam indicari: fuit enim intar turris eburnea, aspectu amabilis Deo, & statuta fortis, ac diabolo terribilis, & inaccessibilis. Hailgrinus uero in eundem locum ebicuar in turri significante fugum muerorum, in ebore uero praeter candorem castitatis, & firmitatis constantiam, indicari perpetuam Virginis cum daemone pugnam, Ebur enim est os Elephantis, qui naturalem cornu dracone habet inimicitiam, haec ex illo.

Cap. 16. affimilatur turri in expugnabili cum suis propugnaculis adificata, que non tantum ab hostium incursu propugnari & defendi potest, & ideo ab originali culpa expugnari non ualuit sed etiam omni armorum genere, quibus fortissimi milites uentur, ita est instructa, vt inde ad oppugnandos & debellandos hostes abunde fideibus armis suppeditari possint; mille enim clypei pendent ex ea omnis armatura fortium, neque hoc est nouum in Virgine, nam Psalm. 44. de Regina a dextris Dei, ubi in septuaginta dicitur, assistisse in vestibus deauratis circumdata uarietate, & Hieronymus uertit: Fascijs aureis uestibus esum scutulatis ducitur ad Regem: quia adhuc tenera in uero matris ueluti fascijs aureis charitate circumdata erat, in uestibus scutulatis, scutulatis scilicet distinctis, quibus quasi tenuis munita a iaculis originalis culpa laedri non potuit. Hac tuus mae puritatis ab omni ingredine quam remotissima fuit: propter hunc eum candorem dicitur Psalm. 44. A dormibus eburneis ex quibus delictauerunt resista Regum in honore tuo & Cant. 7. Collum tuum sicut turris eburnea: quibus uerbis Rupertus in hunc locum docet fortitudinem Deiparae pulcherrimam indicari: fuit enim intar turris eburnea, aspectu amabilis Deo, & statuta fortis, ac diabolo terribilis, & inaccessibilis. Hailgrinus uero in eundem locum ebicuar in turri significante fugum muerorum, in ebore uero praeter candorem castitatis, & firmitatis constantiam, indicari perpetuam Virginis cum daemone pugnam, Ebur enim est os Elephantis, qui naturalem cornu dracone habet inimicitiam, haec ex illo.

Cap. 24. Cant. 4. Duodecimo, huc spectat illud Cantic. 4. Est turris quod Ecclesia dicitur: sicut Turris David col David cu lum suum, qua adfonsa est cum propugnaculis, propugnaculis: ubi clypei penent ex ea omnis armatura fortis. Virgo enim in corpore mystico sancta Ecclesia per conium tub & in isto capite significatur, vt cap. 10 dicemus: Hoc porro collum assimilatur turri in expugnabili cum suis propugnaculis adificata, que non tantum ab hostium incursu propugnari & defendi potest, & ideo ab originali culpa expugnari non ualuit sed etiam omni armorum genere, quibus fortissimi milites uentur, ita est instructa, vt inde ad oppugnandos & debellandos hostes abunde fideibus armis suppeditari possint; mille enim clypei pendent ex ea omnis armatura fortium, neque hoc est nouum in Virgine, nam Psalm. 44. de Regina a dextris Dei, ubi in septuaginta dicitur, assistisse in vestibus deauratis circumdata uarietate, & Hieronymus uertit: Fascijs aureis uestibus esum scutulatis ducitur ad Regem: quia adhuc tenera in uero matris ueluti fascijs aureis charitate circumdata erat, in uestibus scutulatis, scutulatis scilicet distinctis, quibus quasi tenuis munita a iaculis originalis culpa laedri non potuit. Hac tuus mae puritatis ab omni ingredine quam remotissima fuit: propter hunc eum candorem dicitur Psalm. 44. A dormibus eburneis ex quibus delictauerunt resista Regum in honore tuo & Cant. 7. Collum tuum sicut turris eburnea: quibus uerbis Rupertus in hunc locum docet fortitudinem Deiparae pulcherrimam indicari: fuit enim intar turris eburnea, aspectu amabilis Deo, & statuta fortis, ac diabolo terribilis, & inaccessibilis. Hailgrinus uero in eundem locum ebicuar in turri significante fugum muerorum, in ebore uero praeter candorem castitatis, & firmitatis constantiam, indicari perpetuam Virginis cum daemone pugnam, Ebur enim est os Elephantis, qui naturalem cornu dracone habet inimicitiam, haec ex illo.

Cap. 24. Cant. 4. Duodecimo, huc spectat illud Cantic. 4. Est turris quod Ecclesia dicitur: sicut Turris David col David cu lum suum, qua adfonsa est cum propugnaculis, propugnaculis: ubi clypei penent ex ea omnis armatura fortis. Virgo enim in corpore mystico sancta Ecclesia per conium tub & in isto capite significatur, vt cap. 10 dicemus: Hoc porro collum assimilatur turri in expugnabili cum suis propugnaculis adificata, que non tantum ab hostium incursu propugnari & defendi potest, & ideo ab originali culpa expugnari non ualuit sed etiam omni armorum genere, quibus fortissimi milites uentur, ita est instructa, vt inde ad oppugnandos & debellandos hostes abunde fideibus armis suppeditari possint; mille enim clypei pendent ex ea omnis armatura fortium, neque hoc est nouum in Virgine, nam Psalm. 44. de Regina a dextris Dei, ubi in septuaginta dicitur, assistisse in vestibus deauratis circumdata uarietate, & Hieronymus uertit: Fascijs aureis uestibus esum scutulatis ducitur ad Regem: quia adhuc tenera in uero matris ueluti fascijs aureis charitate circumdata erat, in uestibus scutulatis, scutulatis scilicet distinctis, quibus quasi tenuis munita a iaculis originalis culpa laedri non potuit. Hac tuus mae puritatis ab omni ingredine quam remotissima fuit: propter hunc eum candorem dicitur Psalm. 44. A dormibus eburneis ex quibus delictauerunt resista Regum in honore tuo & Cant. 7. Collum tuum sicut turris eburnea: quibus uerbis Rupertus in hunc locum docet fortitudinem Deiparae pulcherrimam indicari: fuit enim intar turris eburnea, aspectu amabilis Deo, & statuta fortis, ac diabolo terribilis, & inaccessibilis. Hailgrinus uero in eundem locum ebicuar in turri significante fugum muerorum, in ebore uero praeter candorem castitatis, & firmitatis constantiam, indicari perpetuam Virginis cum daemone pugnam, Ebur enim est os Elephantis, qui naturalem cornu dracone habet inimicitiam, haec ex illo.

Cap. 24. Cant. 4. Duodecimo, huc spectat illud Cantic. 4. Est turris quod Ecclesia dicitur: sicut Turris David col David cu lum suum, qua adfonsa est cum propugnaculis, propugnaculis: ubi clypei penent ex ea omnis armatura fortis. Virgo enim in corpore mystico sancta Ecclesia per conium tub & in isto capite significatur, vt cap. 10 dicemus: Hoc porro collum assimilatur turri in expugnabili cum suis propugnaculis adificata, que non tantum ab hostium incursu propugnari & defendi potest, & ideo ab originali culpa expugnari non ualuit sed etiam omni armorum genere, quibus fortissimi milites uentur, ita est instructa, vt inde ad oppugnandos & debellandos hostes abunde fideibus armis suppeditari possint; mille enim clypei pendent ex ea omnis armatura fortium, neque hoc est nouum in Virgine, nam Psalm. 44. de Regina a dextris Dei, ubi in septuaginta dicitur, assistisse in vestibus deauratis circumdata uarietate, & Hieronymus uertit: Fascijs aureis uestibus esum scutulatis ducitur ad Regem: quia adhuc tenera in uero matris ueluti fascijs aureis charitate circumdata erat, in uestibus scutulatis, scutulatis scilicet distinctis, quibus quasi tenuis munita a iaculis originalis culpa laedri non potuit. Hac tuus mae puritatis ab omni ingredine quam remotissima fuit: propter hunc eum candorem dicitur Psalm. 44. A dormibus eburneis ex quibus delictauerunt resista Regum in honore tuo & Cant. 7. Collum tuum sicut turris eburnea: quibus uerbis Rupertus in hunc locum docet fortitudinem Deiparae pulcherrimam indicari: fuit enim intar turris eburnea, aspectu amabilis Deo, & statuta fortis, ac diabolo terribilis, & inaccessibilis. Hailgrinus uero in eundem locum ebicuar in turri significante fugum muerorum, in ebore uero praeter candorem castitatis, & firmitatis constantiam, indicari perpetuam Virginis cum daemone pugnam, Ebur enim est os Elephantis, qui naturalem cornu dracone habet inimicitiam, haec ex illo.

Cap. 24. Cant. 4. Duodecimo, huc spectat illud Cantic. 4. Est turris quod Ecclesia dicitur: sicut Turris David col David cu lum suum, qua adfonsa est cum propugnaculis, propugnaculis: ubi clypei penent ex ea omnis armatura fortis. Virgo enim in corpore mystico sancta Ecclesia per conium tub & in isto capite significatur, vt cap. 10 dicemus: Hoc porro collum assimilatur turri in expugnabili cum suis propugnaculis adificata, que non tantum ab hostium incursu propugnari & defendi potest, & ideo ab originali culpa expugnari non ualuit sed etiam omni armorum genere, quibus fortissimi milites uentur, ita est instructa, vt inde ad oppugnandos & debellandos hostes abunde fideibus armis suppeditari possint; mille enim clypei pendent ex ea omnis armatura fortium, neque hoc est nouum in Virgine, nam Psalm. 44. de Regina a dextris Dei, ubi in septuaginta dicitur, assistisse in vestibus deauratis circumdata uarietate, & Hieronymus uertit: Fascijs aureis uestibus esum scutulatis ducitur ad Regem: quia adhuc tenera in uero matris ueluti fascijs aureis charitate circumdata erat, in uestibus scutulatis, scutulatis scilicet distinctis, quibus quasi tenuis munita a iaculis originalis culpa laedri non potuit. Hac tuus mae puritatis ab omni ingredine quam remotissima fuit: propter hunc eum candorem dicitur Psalm. 44. A dormibus eburneis ex quibus delictauerunt resista Regum in honore tuo & Cant. 7. Collum tuum sicut turris eburnea: quibus uerbis Rupertus in hunc locum docet fortitudinem Deiparae pulcherrimam indicari: fuit enim intar turris eburnea, aspectu amabilis Deo, & statuta fortis, ac diabolo terribilis, & inaccessibilis. Hailgrinus uero in eundem locum ebicuar in turri significante fugum muerorum, in ebore uero praeter candorem castitatis, & firmitatis constantiam, indicari perpetuam Virginis cum daemone pugnam, Ebur enim est os Elephantis, qui naturalem cornu dracone habet inimicitiam, haec ex illo.

Et macula non est in te, recte in Conceptionem immaculatam cadit; praesertim si uerba, quae praecedunt, expendamus: dicitur enim, Vadam ad montem myrrhae, & ad collem thuris, & statim subiicitur: Tota pulchra es, &c. Quasi dicitur, mecum reputabo praestantiam Christi, qui est uelut mons myrrha propter humanitatem amantem diuini passionis sponte expostam: est enim collis thuris, quod in Dei honorem incenditur propter diuinitatem, & ubi Christi dignitatem infinitam considerauero, non dubitanter pronunciebo de Maite, quod omni culpa etiam originali vacet, dicamque Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te. talem enim finem mater abique omni protus macula decebat, cui propterea aptari solet illud, quod de diuina sapientia effertur Sap. 7. Speculum sine macula. Quare idiota, qui ante aliquot annorum saecula uixit in contemplatione Virginis cap. 2. Tota, inquit, pulchra es Virgo gloriosissima, non in parte, sed in toto; & macula peccati, siue mortalis, siue uenialis, siue originalis non est in te. haec ille.

Nec quemquam moueat, quod in ynnhae attribuat montem, thuri uero collem, qui monte est inferior. Theodoretus enim in illum locum, per myrrham Christi mentem, per thur autem eundem gloriam accipiens, (quod pariter ad explicandum, quod uolumus esse accommodatum istum) id ad mysterium profundissimum tanta Christi humilitatis in atrocissima, ac ignominiosissima passionis suscepta referendum. cenet his uerbis. Quarendum est igitur cur montem de morte loquens dixerit, Collem autem de gloria: quia illud tam excelsum, atque arduum est, ut ab homine animo, & cogitatione nequeat comprehendi, ut autem ad gloriam rediret, & clarificaretur ea gloria, quam habuit antequam mundus fieret, id uero nec magnum, nec laboriosum, sed facile admodum fuit haec Theodoretus: simili quoque ratione si per thur diuinitatem Christi intelligamus dicere possumus in Christi crucis mysterio cognoscendo maximam difficultatem passos iudeos pariter, ac gentiles: ideoque Apostolus 1. Corinth. 1. Praedicauit Christum crucifixum, iudeis quidem scandalum gentibus autem stultitiam: ipsis autem uocatio iudae, atque Graecis Christum Dei uisum, atque sapientiam & cap. 2. Loquimur Dei sapientiam, quae in mysterio absconata est; hinc est quod myrrha accommodatur monti & thuri autem collis.

Decimo tertio, illud etiam Cant. 4 quod S. Thomas loco citato uirginis sanctificatio accommodat, Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te, recte in Conceptionem immaculatam cadit; praesertim si uerba, quae praecedunt, expendamus: dicitur enim, Vadam ad montem myrrhae, & ad collem thuris, & statim subiicitur: Tota pulchra es, &c. Quasi dicitur, mecum reputabo praestantiam Christi, qui est uelut mons myrrha propter humanitatem amantem diuini passionis sponte expostam: est enim collis thuris, quod in Dei honorem incenditur propter diuinitatem, & ubi Christi dignitatem infinitam considerauero, non dubitanter pronunciebo de Maite, quod omni culpa etiam originali vacet, dicamque Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te. talem enim finem mater abique omni protus macula decebat, cui propterea aptari solet illud, quod de diuina sapientia effertur Sap. 7. Speculum sine macula. Quare idiota, qui ante aliquot annorum saecula uixit in contemplatione Virginis cap. 2. Tota, inquit, pulchra es Virgo gloriosissima, non in parte, sed in toto; & macula peccati, siue mortalis, siue uenialis, siue originalis non est in te. haec ille.

Dant. 6. Virginis sanctitas in Conceptione auctoris Sanctorum culmen exaguit.

Psalm 86. Psal. 146.

Isa. 37.

Psalm 86. Luc. 1.

Cap 14. Prou. 8.

Novum altare Domini Idaria. Machab. 4.

S. Thom. Prouer. 17.

21. Decimoquarto, Cantic. 6. Pulchra es amica mea, suave, & decora sicut Ierusalem, cuius Ierusalem fundamenta Psal. 86. In montibus sanctis esse dicuntur; in culmine videlicet aliorum Sanctorum, inde enim quo sancti peruenire, in conceptione incepit Virginis sanctitas, cuius ratio ibidem assignatur: Diligis enim Dominus portas Sion, id est Virginis conceptionem; qua Virgo veluti per portam ingreditur mundum; super omnia tabernacula Iacob. plusquam alios sanctos: quem locum capit. 4. vberius expendimus, & ad rem præsentem rectè referri potest, & Psal. 146. ut intelligamus has portas, id est, Conceptionem Virginis, non superabiles, & nulla culpæ labe frangendas habetur: Quoniam confortauit portas tuas, ne hostis perire possit, de qua Civitate Isa. 37. in figura Virginis dicitur: Hæc dicit Dominus de Rege Assyriorum, non intrabit Civitatem hæc, & non iacet ibi fugitum: neque enim lagittam peccati originalis eum permisit Deus in Virginem accuari, cuius arcum contritum diximus ex Psal. 45. Adde inter alia, propter quæ Virgo dicitur Civitas Dei, & Ancilla Dei, illud est, quia nullum alium Dominum vnquam agnouit, quem tamen habuisset si originale peccatum contraxisset: quomodo ergo tanta dignitate Virginem priuabimus? & hoc beneficium agnoscit Virgo in illis verbis, quæ ut cap. 14. dicemus, eidem accommodantur Prou. 8. Dominus possedit me in initio viarum tuarum, quia sine vlla rebellionem, vel contradictionem perpetuè Deus illam possedit.

Decimoquinto, Machab. 4. legimus Iudam Machabæum cum alio altari holocaustorum, quia contaminatum fuerat à gentibus, ne forte illis esset in opprobrium, vti noluisse, sed acceperunt lapides integros & adificauerunt altare novum secundum illud, quod fuit prius, quanto magis Dei filius noluit in matrem accipere eam, quæ per peccatum fuisset contaminata, ne in eius opprobrium cederet; nam, ut ait Sanctus Thom. 3. part. quæst. 27. art. 4. Sicque gloria filiorum patris eorum. Prou. 17. Ita per oppositum ignominia matris ad filium redundaret, & ideo negat Virginem peccasse venialiter, eadem procius ratione infero, neque contraxisse originale, sed omni nouitate gratiæ novam sine vlla venustate veteris Adæ Christo filio fuisse præpa-

ratam tanquam aliara sanctissimum & animatum, sic enim eam vocat Methodius in Method.

Decimo sexto, Apocal. 13. Factum est prælium magnum in celo Michael & Angeli eius præliabantur cum dracone, & dracone pugnavit, & Angeli eius. & non prævaluerunt, neque locus inuentus est eorum amplius in celo. hæc Apocal. verba Sancti Prosp. opusc. de dimidio temporis cap. 3. Scholasticè item cum Magistro in 2. sentent. distinct. 6. & S. Thom. 1. part. q. 63. artic. 8. ad prælium illud, quod olim in celo empyreo gestum est, cum Lucifer inde est deiectus, referunt, quin etiam idem patres qui ea de prælio, quod in Ecclesia, quæ, cœlum, quoque dicitur, sub mundi finem tempore Antichristi futurum est, intelligunt, fatentor etiam simile prælium sub Angelorum creatione commissum fuisse, cui certè verba hæc aptissime accommodantur. Qui posito, cum Lucifer superbia elatus ad multa aspiraret, sed peculiariter suum Thronum super astra collocare, & in monte testamenti sedere affectaret, in eoque verba pronunperet quæ apud Isaiam cap. 14. ex eius periora sub typo Regis Babylonis pronunantur. In caelum conscendam, super astra Dei exaltabo solium meum, sedebo in monte testamenti in latribus Aquilonis, ascendam super altitudinem nubium, similis ero Altissimo. Sanctus Michaëli diuini honoris propugnator accerimus, indignissime id, vt par erat, letens, vnâ cum suis Angelis (quemadmodum ex Apocal. cap. 12. dixi) illum cum eius affectis è celo turpissime deturbauit. Quoties, si tot, tantæque inter Angelicarum legionum agmina contentiones, concertationesque extiterent, ne Satanas momento quidem temporis suæ ledis fastigium super astra poneret, ne è in monte testamenti sederet, qui credi poterit, eundem postmodum S. Michaëlis virtute iam prostratum, atque è cœlo deiectum, permissum, vel tantillo temporis spatio in loco multo sublimiori, quam super astra solium suum statuere, & in longo præclarissimo testamenti monte consistere, hoc est in ipsa Virgine Deipara, quam non tantum Dominam excelsum super sidera, vt canit Ecclesia, sed inter puras etiam creaturas etiam longè celsissimam in superioribus capitulis factis demonstrauimus, & montem Dei iacratissimum, euidem Thronum esse

Ab origi-
nalis pu-
casi labo-
omniu
Deipara
Apoc. 12.
S. Prosper
Mag. sic
S. Thom.
E. P.
sua
pro
con
sa
tia,
ven
qui
naq
pecc
Con
Tri
S. T.
Luc
lre
Apocalit
8.
Offic. Eccl

esse animatum capitulo quinto ostendimus. At verò super eam solum suum collocasset utique Satanas, in eaque confederet, si illam in eius Conceptionis primordiis originaria labe asperiam in suum ius potestatemque rede-gisset. Et hæc de gratia, qua Deipara ab omni originali peccati labe immunis fuit.

DEIPARA SINGULARITER

formata in gratia in sui Conceptione.

ne additum esse, vt nec peccare posset, & cer-tè verba S. Thomæ hoc indicant, & sanè nihil aliud sibi vult S. Thomas quam comitem in prima sanctificatione Virgini fuisse ligatum, & in conceptione filii Dei omnino ex-tinctum, vt habetur 3. par. q. 27. art. 4. ad 1. de quo mox agemus : hoc tamen non impedit, quin ex mente S. Thomæ etiam in prima sanctificatione fuerit confirmata in gratia, ad hoc vt nunquam, ne venialiter quidem, pec-caret, ad quod satis est accepisse à Deo infal-libiliter hoc privilegium, quod concedit in Virgine art. 6. ad 1. Nam & alii sanctificati in vtero apud S. Thom. eodem loco veniuntur confirmati in gratia ne peccent mortaliter : quare licet B. Virgo liberè impleter præcep-ta, tamen in sensu composito ex mente S. Thomæ cum illa gratia, & auxiliis peccare non poterat, quod sua proportione commu-ne est cum aliis confirmatis in gratia, quibus conferitur non peccare mortaliter : sed in Vir-gine fuit excellentius, quia erat privilegium ad vitandum etiam omnia venialia collecti-vè, & hoc privilegium dixit Suarez tom. 2. in 3. part. disput. 4. sect. 4. esse idem cum confir-matione in bono : addit tamen Suarez, Vir-ginem non fuisse minus impeccabilem in prima sanctificatione, quam fuerit post secun-dam sanctificationem, quam adeptæ est cum concepit Dei filium : nisi dicas post Incarna-tionem fuisse magis impeccabilem, quia iam actu habebat dignitatem matris Dei, cui velut ex natura rei debita erat hæc gratia con-firmationis : ante Incarnationem verò Deus veluti debebat illam Virgini conferre, quam in matrem suam prædestinaverat. Ita ex Sua-rez. Hanc porro Virginis confirmationem in gratia licet in modo eam explicand. non omnes conveniant, in re tamen eam assi-mant non solum Doctores, qui sine originali-labe eam conceptam existimant, sed ij etiam, qui secus sentiunt, eamque confirmant ex consensu & traditione Ecclesiæ, vt ait Sua-rez sect. 3. quare hoc modo intelligit ple-nitudinem gratiæ Virginis, & ex rationibus iuxta, & Patrum testimonis, quorum aliqua supra attulimus : Ecclesiæ præterea cum Vir-ginis Conceptionem, & Nativitatem cele-brat, arbitrat eam tunc habuisse sanctita-tem, quæ non poterat amitti, solemnè enim rita eam sanctitatem veneratur, quæ est per-

S. Thom.

Suarez.

Virgo fuit impeccabilis ab in-stans. 148 Conceptionis.

Suarez.

Offi. Eccl.

O

peius

B. Virgo sua conceptione fuit confirmata in gratia, ut non venialiter quidem nunquam peccaret. Concil. Trid. S. Thom. Luc. 1. Item. 1.

S. Thom.

Suarez.

Virginis
impecca-
bilis va-
rie signifi-
catur.
Exod. 25.
Psal. 45.

petuo duratura. Hanc Virginis impeccabilitatem ligna fetim ob impurabilitatem tantopere celebrata significabat, ex quibus constabant atca foederis, & metula patris Exod. 25. quae Virginem, ut dixi capit 5. adumbrabant. Quam impeccabilitatem Regius Propheta Ptal. 45. illis verbis praedixit: Deus in medio ejus non commovebitur, & quasi reddendo rationem subjicit: Adjuvabit eam Deus mane die luculo, nimirum statim initio; quo indicat auxilium oportuno tempore, nimirum in ipso puncto immaculatae Conceptionis eidem Virgini concessum.

Virginis
ex impecc-
cabilitate
praestantia
Clemens
Alexand.
Nazianz.

Ex quibus praestantiam sanctissimae Virginis intelligere possumus, siquidem Clemens Alexandrinus lib. 1. paedag. cap. 2. Optimum, inquit est, nullo modo peccare perire, quod quidem esse dicimus. & Nazianzenus orat. 4. Eum, inquit, vita statum, qui omni profusus peccato vacent, Deus supra humana naturam modum constituit. Et tamen singulari privilegio Virgini hoc communicare voluit.

Virgo An-
gelis &
Sanctos in
impecca-
bilitate
superat.

23 Ex dictis infero, ut initio hujus cap. dicebamus, a Virgine, quod quidem pertinet ad hanc firmitatem, qua proximè Deo semper adhæsit, non solum homines sanctitate praeclearis, sed etiam Angelos omnes, antequam illi beatitudinem consequerentur, longè fuisse superatos: nam licet aliqui insignes Sancti confirmati fuerint in gratia, ut poie Apostoli in die Pentecostes; omnes tamen originale peccatum contraxerunt, & a venialibus etiam post confirmationem in gratia non si ère immunes, ex Tridentino Concil. sess. 6. cap. 11.

Trident.
Concil.

Angeli quoque Sancti dum erant in via, ut Theologi scholastici loquuntur, antequam per beatitudinem confirmarentur in bono, licet non peccaverint ex dono gratiae efficacis, & perseverantiae à Deo ipsis collato, ut ex Augustino colligitur 12. de Civitate cap. 9. & Gregorio lib. 34. moral. capit. 37. tamen non dicuntur confirmati, ut colligitur ex S. Thoma 1. part. q. 95. art. 1 ad 3. & ex Alberto, ut dicimus, sicuti fuit Virgo sacratissima, quae non tantum ex singulari benevolentiae studio, quò eam Deus prosequabatur, sed etiam quia futura erat Mater Christi immaculata, amplissimam firmitatem, ac in Deo stabilitatem, seu confirmationem in gratia per dona specialia copiosissima ab ipso Deo est adeptà. Huc spectat, quod ex Alberto Magno dicitur S. Antoninus 4. part. tit. 15, cap. 44 § 7.

August.
Gregor.

S. Thom.
Albert.

Ratio Al-
berti in
impeccabi-

vbi probat charitatem Virginis fuisse magis inextinguibilem, ut ipse dicit, charitate Seraphim his verbis: Inextinguibilem, inquit: habuit Beata Maria super Seraphim, quod sic probat Albertus Magus inextinguibile est quod non cessat, nec potest modo cessare, nec unquam potuit cessare, quàm quod non cessat, nec potest cessare, sed tamen potuit aliquando cessare, sed charitas Seraphim, si non potest modo, potuit tamen aliquando cessare, scilicet in prima eorum conditione. quod patet per exemplum Luciferi, qui secundum B. Gregorium supremus fuit de ordine Seraphim, qui à charitate sibi collata cecidit de caelo: sed charitas B. Mariae nunquam potuit cessare, quod ostenditur per hoc, quia charitas non potest cessare, nisi per mortale peccatum, sed nunquam potuit peccare mortaliter, quia in utero sancti secuta, antequam posset peccare per ipsam sanctificationem ista fuit confirmata in gratia, & charitate, quod postea peccare non potuit etiam venialiter, unde nec amittere charitatem, quod tamen potuerunt Seraphim agere, & de facto aliqui amiserunt, scilicet Lucifer cum suis, ergo Beata Maria in hoc omnes excellit. huc usque S. Antonius ex Alberto Magno. Quid tamen addat donum confirmationis in gratia Virgini in tanta plenitudine collatum, ut ne venialiter quidem peccare potuerit, supra donum perseverantiae efficacis Angelis sanctis concessum, cum quo in sensu composito infallibiliter non poterant à gratia finaliter excidere, non est huius loci docere, videndi sunt Theologi in 1. 2. & Suarez lib. 3. in primam partem cap. 10.

FOMES IN DEIPARA A SUA
Conceptione extinctus.

24 Circa fomitem verò quando in Virgine fuerit extinctus suppono ex 1. 2. F. n. tem, seu concupiscentiam esse appetitum sensitivum iustitia originali, vel simili dono, supernaturali non cohibitum seu refrenatum, quatenus inordinatè, & absque rationis consensu sensibilia interdum appetere potest, quae concupiscentia aliquando ab Apostolo appellatur peccatum Rom. 7. quod habet in me peccatum, non quod verè in renatis sit peccatum, sed quia ut docet sacrum Concilium Tridentinum sess. 5. Ex peccato est, & ad peccatum inclinat quod docuerat Augustinus lib. 1. de nuptiis & concupiscentia cap. 23. & est relicta in baptizatis ad agoniam: Qui

Fomes
quid sit
& quomodo fuerit
in Virgine
extinctus
Rom. 7.
Concil.
Trident.
August.

enim legitime contraxerit coronabitur. Hæc eadem concupiscentia à Magist. sent. in 2. dist. 30. dicitur: *Lex membrorum*; juxta illud Rom. 7. *Invenio in membris meis aliam legem repugnantem legi mentis meae*; dicitur, *languor natura*. Et tyrannus quod idem docuit Augustinus ser. 12. de verbis Apostoli, ubi de hac concupiscentia loquens: *Ego, inquit, quicquid in me rebellat aduersus mentem meam, & litigat mecum delectatione contraria omnino interficere volo. Et si forte adiuuante Deo non consentiam, nolo habere cum quo litigem, multum est mihi optabilis inimicum non habere quam vincere.* hæc Augustinus.

His præmissis omnes Theologi consentiunt, in Virgine ex diuina gratia, & peculiaribus auxilijs, nunquam fuisse actum fomitis, cum dicat aliquid indecens, & inordinatum præueniens rationem. ut propterea Richardus Victorinus lib. 2. de Emmanuele c. 29. illud Plal. 45. *Venite, & videte opera Domini, quæ posuit prodigia super terram, auferens bella usque ad finem terra.* de Virgine explicet: *Quia est, inquit, terra ista, de qua bella omnia sine tenus auferuntur, nisi illa de qua idem Propheta, Veritas de terra orta est, de hac terra omnis pugna tollitur, in hac pax plena reparatur, & c. 13. In ceteris, inquit, Sanctis magnificum habetur quod à vitijs non possint expugnari; in Virgine mirificum videtur, quod à vitijs non potest ipsa, vel in moisco impugnari.* hæc ille.

Fomes 23 Difficultas tamen est quomodo fuerit sublatus, quæ in re S. Thomas 3. part. quæst. 24. art. 3. in corp. & art. 4. ad 1. cum Richardo à S. Victore cum Alberto, & Bonauentura: dicit, fomitem in Virgine per abundantiam gratiæ in prima sanctificatione acceptam, & perfectius per diuinam providentiam sensuualitatem ab inordinato motu prohibentem remansisse ligatum: sed quando Christum concepit, tunc omnino fuisse extinctum. Ratio eius est, quia non deicit aliquem à fomite totaliter liberari, donec Christus carnem sanctam acciperet, sicut ante Christum nullus hominum ad gloriam beatitudinem est admissus. At verò contrarium sentit Alesis in 3. part. quæst. 9. memb. 2. artic. 5. ubi docet in prima sanctificatione purgatam Virginem à fomite, ita quod nihil in persona sua remansit purgandum, Cum Alesis consentit Scotus, Gabriel, Almagnus, Mayo, qui in sermone de B. Virgine dicit fomitem in Virgine solum fuisse

extinctum, sed etiam ut perfectam eius extinctionem indicet, fuisse autem eradicatum. consentit etiam Suarius tom. 2. in 3. part. disput. 4. sect. 5. & Barrada lib. 6. cap. 3. & hæc sententia mihi maxime probatur; Dignitati enim Deiparæ magis congruit: si enim Deus optimus fomitem in Virgine impedire voluit in actu secundo, ut Theologi loquuntur, cur reliquisset in actu primo? qui sonat aliquid imperfectum, & de se, nisi impediatur, ad malum inclinatur, quo carere optabat S. Augustinus, ut dixi. Nam ex D. Thoma in 2. dist. 32. quæst. 1. art. 1. ad 4. simpliciter loquendo, melius est homini fomitem carere, quam ipsum habere, sed quo ad aliquid, & quantum ad aliquem statum hominis expedit, ne in superbiam elatus cadat. Præterea juxta illud Anselmi cap. 18. de Concept. Virg. *Deest Virgini ea puritate nitere, quæ maior sub Deo nequit intelligi.* Deinde Virgo in sua immaculata Conceptione accepit virtutes per se infusas, & septem dona Spiritus sancti, in quibus tantumquam in septem columnis firmissimis Proverb. 9. *adificata est*; accepit præterea virtutes morales, & per accidens infusas valde perfectas, ut recte probat Suarez disput. 4. sectio. 2. quibus appetitus sensitivus intrinsecè perficitur, & adjuncta Dei providentia per sua auxilia, ut concedit sanctus Thomas artic. 3. perfectissime ordinabatur. Hinc infero fomitem omnino fuisse extinctum. Quod si contentas aliquid aliud requiri, illud dicimus ab initio collatum Virgini, ut iste tyrannus, & hæc concupiscentia, de qua Apostolus ad Rom. 7. *Non regnet peccatum in vestro mortali corpore, ut obediatis concupiscentijs ejus*, in Virgine non solum non regnari, sed ne habitaret quidem, ut animaduertit Richardus loco citato. Ad hæc, in sententia illorum, qui negant Virginem cum originaliabe conceptam, multò magis hoc affirmandum est, ut sicuti ex Domo Sarcæ eiecta est ancilla Agar cum filio; ita à Virgine peccatum originale cum filio suo, qui est fomes, diuinitus sit exclusum. Atque hoc tantum abest, ut Christi dignitati aliqua ex parte deroget, ut efficaciam meritum eius, & charitatem erga illam, quam sibi in matrem elegerat; magis commendat: sicuti enim anima Virginis peccatum originale non contraxit ante Christi Incarnationem, non

Mayro.
Suarius.
Barrada.

August.
S. Thom.

Suarez.

S. Thom.

Rom. 7.

Richard.

Notandum exemplum Genes. 20. Fomitio extinctio in Virgine non derogat Christi excellentiam

zamen sine meritis Christi, idem de carne Virginis ab omni fomine ab initio liberata dicitur: nec est idem de perfectione gloriæ, quæ spectat ad terminum, in quo primus omnium Christus in anima, & corpore constitui debuit. hæc autem fomitis extinctio est perfectio accommodata viatorum, atque adeo ei communicabilis.

DVBITATIVNCVLA, AN DEIPARA IUSTITIAM ORIGINALIEM HABUERIT.

Nam Dei para habuerit iustitiam originale Suarez.

VLTERIUS quærat quispiam, num fomes in Virgine fuerit extinctus per donum iustitiæ originalis hoc autem petit quæstio illa, num Virgini in sua immaculata Conceptione tributa fuerit iustitia originalis, de quo agit Suarez disp. 4. Sect. 6. & Barada libr. 6. cap. 3. & citant nonnullos graves auctores, quorum aliqui solum indicant alii expressè sentiunt, Virgine habuisse iustitiam originalem.

Ad quod breviter dico. Iustitiæ originalis tres fuisse effectus ex D. Thom. 1. par. quæst. 95. artic. 1. v. scilicet per eam ratio subdatur Deo, rationi autem vires inferiores, & corpus animæ. Virgini verò datum fuit donum originalis iustitiæ, non ex vi suæ originis, sed ex singulari privilegio quo ad præcipuos, & quasi formales effectus eius, qui sunt, subdere rationem Deo, & potentias inferiores rationi atque ita per hoc donum fomes extinctus fuit. Quantum vero ad mortem, & similes poenaltates, quæ de se non inclinant ad malum, quas etiam Christus assumpsit, ut docet D. Thom. quæst. 27. artic. 3. ad 2. has Virgo habuit, ut filio esset similis, & ne caret magno merito ex eandem perfectione, ut pluribus explicat Suarez. Atque hæc dicta sunt de Virginis stabili in Deo similitate.

VIRGO SANCTISSIMA DEIPARA PRÆ ALIIS PVRI creaturis Deum in se excepit, atque ad homines detulit, eique maximè vicina fuit, tum ante Christi incarnationem, tum præcipuè in ipsa incarnatione, cum ex ea Christus Dominus corpus suum, quod in cruce pro nobis est immolatum, & in sanctissima Eucharistia nobis exhibetur, suscepit.

CAPVT VIII.

SVMMARIVM.

Deipara sanctitas ante Christi Incarnationem, & quomodo Deo ex voto consecrata fuit in templo num 6

Deipara cum Christo vicinitas in Incarnatione, & de mirabili mysterio Incarnationis numero 13.

Christi humanitas sacratissima vestimenti metaphorâ significatur.

Corpus Christi quod in Eucharistia exhibetur, in Incarnatione ex Deipara formatum numero 19.

S. Thom. Dionys.

TERTIA Thronorum Angelicorum ad materiales sedes (ut loquitur S. Thom. convenientia in eo posita est, teste Dionysio c. 7. cæl. hiera. & S. Thom. 1. part. quæst. 103. art. 5. ad 2. & art. 6. quia sedes suscepit sedentem, qui

in ea deferi potest, nihilque sedenti vicinior est sua sede: quod quidem in Thronis, qui sunt, tertius ordo supremæ hierarchiæ, ut explicant locis cit. Dionys. & S. Thom. reperitur. Hoc verò totum singulari ratione præ omnibus puris creaturis, quamvis Virgini Deiparæ inesse ita in confesso sit apud omnes, ut probatione non egeat; atque adeo ex hac parte sedis Dei nomen illi singulari ratione inieoprime sit tribuendum: nihilominus tamen eum hoc eximias Deiparæ laudes contineat, in eiusdem honorem in præsentia accuratè id mihi ostendendum existimavi. Pro eius declaratione illud præmitto; Thronos Angelicos adeo familiariter ex Divo Tho. 1. part. quæst. 103. art. 6. suscipere Deum, ut in eis inhabitare dicatur immò hæc inhabitatio divina, ita in nomine Thronorum importatur, ut S. Thomas 1. part. quæst. 109. art. 1. ad 3. investigans rationem, quare cum demones de singulis ordinibus Angelorum, etiam Throno

S. Thom. Cur dantur Thronis nomen nunquam tribuitur.